

DOMOLJUB



Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2.

Štev. 31.

V Ljubljani, dne 5. avgusta 1909.

Leto XXII.

Ne bo nič!

Otroci in šemasti ljudje so predrzni. Nevarnosti, ki jih čakajo, ne poznajo in ne porajajo nanje. Otroci in komur manjka razsodnega uma, nima kje dobiti izkušnje, ali se pa nanjo nič ne ozira; zato plane v nevarnost brez premisleka, ali se loti stvari, ki mora pogoreti pri nji.

Ta stara resnica nam hodi na misel, ko vidimo naše liberalce, da zdaj upajo na kmetih z novim »Slovenskim domom« doseči kaj uspehov in zakrpati razluknjano liberalno stranko z njim. Ali so tako otročji, ali tako trapasti, ne moremo presoditi. Skoraj gotovo se jih drži oboje.

Zdaj, ko je cela avstrijska javnost videla, kakšno moč ima načelna jasnost naše stranke; zdaj, ko se s častjo in spoštovanjem imenujejo imena naših poslancev med Čehi in Poljaki; zdaj, ko dr. Šusteršiča z zaupanjem in priznanjem tudi drugi Slovani cenijo kot svojega voditelja; zdaj, ko je čvrsta, neustrašljiva politika naših zastopnikov vzdignila res iz tme in poza-be naše ljudstvo in njegov pomen za avstrijske Slované, zlasti za Hrvate, pa tudi za celo državo; zdaj, ko pa tudi cela Avstrija ve, kakšni možici brez značaja in brez razuma so slovenski liberalci; zdaj, ko je razkrita nemško-slovenska zveza s Hribarjevim podpisom, ko prihajajo umazane sebične reči dobičkaželjnosti na dan, — zdaj naj med slovenskim ljudstvom prodre liberalni listič »Slovenski dom«. Kos papirja, pomazanega s tiskarskim črnilom, s hinavščino in z lažmi.

Vsak list sede lahko na lim kakemu dopisniku in priobči kako reč, ki se ne sklada z resnico. Dolžan je potem to popraviti. »Domoljub« se sicer skrbno ogiblje vsaki sumljivi reči; če pa kedaj kaj pride, kar ni prav, rad popravi. Vedoma pa neresnice ne zapišemo in ne pustimo v list. Zdaj pa ta liberalna gnjida! V prvi

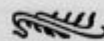
številki piše o dunajski politiki naših poslancev, da samo zato tako delajo, ker bi bil dr. Šusteršič rad minister. To je čisto zavedna laž. Tisti, ki jo je napisal, ve sam najbolje, da se po taki poti ne pride do ministrskega sedeža; ve pa tudi, kar je dr. Šusteršič že v državni zbornici, kasneje pa na vsa usta povedal v »Unionu«, da bi bil pač lahko minister, ko bi hotel izdati koristi slovanskega ljudstva, da pa sedaj naravnost izključuje sebe od ministrske službe. Kako naj rečemo človeku, ki še po tem ponavlja laž, ki so si jo izmislili nemški sovražniki našega ljudstva, da bi potlačili dr. Šusteršičev ugled, ko je že očitno pobita? Ali so res tako neumni liberalci, da mislijo, da naše ljudstvo nič ne ve, kaj se godi v javnosti? Tudi slepar mora biti bolj pameten kot so naši liberalci, sicer ne bo nič opravil.

Pa hinavščina! Kolikrat so že ti liberalci ponavljali, da nimajo nič proti veri. O dr. Žerjavu, fantku, ki strelja sedaj polže po »Slovenskem domu«, je »Domoljub« prinesel natančno sliko, kako misli o katoliški cerkvi. Zdaj, ko jih že od vseh strani poznamo, ko je že smrad njihovega protiverskega sovraštva prišel v zadnjo vas, se pa upajo trditi, da niso proti veri.

In na kmete gredo. V vseh oblikah so že prišli; kot pohlevna, s krščanskim perjem nališpana narodna stranka, kot samostojna kmečka stranka, kot napredna gospodarska stranka; prišli so v spremstvu Gustava Pirca in njegovih, podpirani od Heina, bivšega deželnega predsednika, in okrajnih glavarjev, od škričev in bričev, pa jim je vselej izpodletelo. Tepeni so bili, kadar so se prikazali. Pošiljali so »Rodo-ljub«, »Škrat« in »Brus« na kmete; nazadnje so ostali za temi popirji samo še dolgov. »Belokranjec« in »Notranjec« sta v samih srajčkah agitirala za liberalstvo; šlo je nekaj stotakov iz žepov postojlnskih liberalcev in belokranjskih velikašev,

— vse zastonj. Kmet je kazal liberalcem fige in jih bo še. Zlasti zdaj, ko liberalni poslanci naravnost hočejo na Dunaju politiko v kmetovo pogubo. Kar brez odškodnine naj se odpro vse meje tuji živini, da bo zopet kuga gospodarila po naših hlevih in da bo cena živini padla za tretjino, kmet pa prišel na beraško palico.

Liberalni mesarji in prekupci, ki draže meso, bi radi več dobička, seveda na kmetov račun. Tisti, kateri meso kupujejo, bi prav malo vedeli o znižanih cenah. Ob tem resnem času, ko se v kranjski deželi pričema pravo delo v korist kmečkemu ljudstvu, in ko se v državnem zboru bje vojska za pomen in za pravice južnoslovenskega kmeta, naj bi bil pa kmet tako nespameten, da bi lezel pod komando liberalnih advokatov in krčmarjev. Prepozno, liberalni godci; za vas je svatba že minula. Kmet si bo odslej sam godel! Pri »Slovenskem domu« nimajo pa liberalci nič družega, nego sramoto izgubljenih, izdajavskih sinov.



Političen pregled.

SLOVANSKI BLOK.

Vladno časopisje ni veselo pojavov v slovanskem taboru. Boli ga, da ljudstvo in volivci z navdušenjem odobrujejo nastop svojih poslancev v državnem zboru. O Slovencih, s katerimi se pogajati se je ministrskemu predsedniku še nedavno preponiževalno zdelo, priznava dunajski vladni list »Die Neue Zeit«, da zamorejo sami razbiti državni zbor. Hudo dé vladnim listom zavest, da bo S. L. S. iz novih volitev izšla še močnejša. Zato se boje razpustiti državni zbor. Preostaja vladnemu nasilju le še § 14.

SLOVANSKA JEDNOTA

naraste jeseni. Poljska ljudska stranka je prijavila svoj pristop že z brzotajavnim pozdravom, ki ga je poslal načelnik Stapinski velikemu demonstracijskemu zborovanju S. L. S. 18. julija. Isto izjavlja Stapinski v »Neue Freie Presse«. Ukrajince snubijo vladne stranke zase, toda brez uspeha.

HRVATJE SO HVALEŽNI SLOVENSKI LJUDSKI STRANKI.

ker je nastopila tako odločno za hrvaške koristi in smatra vedno hrvaške interese tudi za svoje zadeve. Priznavajo, da ima S. L. S. dejansko v rokah vodstvo Slovencev in Hrvatov. Zaslužila je S. L. S. vsestransko priznanje, ker do letošnjega njenega nastopa v državnem zboru še nikdar ni zastalo državno kolo radi jugoslovanske besede.

BURIAN IN BOSENSKI KMETJE.

Skupni finančni minister baron Burian je odstopil turškemu begu 1150 ha državnega gozda. S tem je spravil na beraško palico mnogo kmetov, ki so se prej živeli od tega gozda in nekatere vasi popolnoma uničil. Nemški krščanski socialci napadajo Buriana, ki huje kot Turek zatira bosansko rajo, obenem pa podpirajo avstrijsko vlado, ki drži Buriana.

SLOVENSKI LIBERALCI

se pod pritiskom slovenskega in slovenskega javnega mnenja zopet bližajo opoziciji. Tako skačejo iz ene blamaže v drugo. Pisali so proti obstrukciji, ker jih jezi, da si je S. L. S. pridobila tako sijajen ugled v zadnjem državnozbornem zasedanju in da sta bila dr. Šusteršič in dr. J. Krek voditelja v državnem zboru ne le Slovencev, ampak avstrijskih Slovanov. Zavist je podila malenkostne slovenske liberalce v stran od skupnega nastopa, strah, da jih ne bi slovensko ljudstvo radi njihove nespretnosti do cela vrglo raz površje javnosti, jih pa sili k premišljevanju, kako zlesti zopet nazaj.

POLJAKI O KREKU.

Glasilo poljske ljudske stranke piše o dr. Kreku: Kdor je slišal ali čital kadarkoli kak govor tega plemenitega slovenskega duhovnika, moral je dobiti vtis: to je človek, ki je veliko mislil, čutil in trpel. Človek, ki ne zna lagati in se posluževati zvižaje. Izkušnje življenja so pretopile v njem izvir solza v prečiste kristale načel. — Iz te sodbe lahko vsak razvidi, kako grusni so slovenski liberalci, ki samo vsled tega ne marajo »Slovanske Jednote«, ker sedita v njej Krek in Šusteršič.

SLOVENSKI LIBERALCI IN »NARODNA ZVEZA«.

Slovenski liberalci ne vedo, ali so še v »Narodni zvezi«. »Slovenski Narod« se krega, da niso, češ, da je »Savez južnih Slavena« izstopil potom formalnega sklepa iz »Narodne zveze«. Dr. Ribač pa izjavlja v »Edinosti«, da on o kakem takem sklepu nič ne ve, da torej »Narodna zve-

za« še obstoji. Čudni liberalci. Kar šele želijo s svojim mož-beseda Hribarjem, že razglašajo kot storjeno dejstvo.

VELEHRADSKI SHODI.

ki imajo namen spraviti vzhodne Slovence s katoliško cerkvijo, vznemirjajo ruske politične kroge. Ti shodi sami zase izključujejo vsako politično namero. Zgolj na podlagi globokega znanstvenega proučevanja delajo za Ciril-Metodijsko idejo. Ruskim absolutističnim politikom kljub temu ni to všeč, pa ropotajo nad njimi. So pa tudi pošteni Rusi, ki treznejše sodijo in se zavedajo velikega pomena in dobrote, ki bodo došle Slovanom z zedinjenjem. Protoierej (prošt) Malcev je med temi in se udeležuje letošnjega velehradskega shoda. Prvi shod je bil leta 1907.

REVOLUCIJA NA ŠPANSKEM.

Na Španskem so se iz staroliberalnega sistema, čegar znak je bil protiverski duh, razvile močne socialistične stranke, ki žugajo ubogo državo popolnoma upropastiti. Ko je izbruhnila vojska s Kabili v Maroku, so anarhisti porabili priliko in v Barceloni uprizorili revolucijo. Došla poročila pravijo, da so požgali uporniki v Barceloni vse samostane razen enega. Razdirali so železniške, brzotajvne in telefonske zveze. Nevaren je položaj tudi v Saragosi, Muesci in Valenciji. Kralja so pri dohodu v Madrid izžvižgali.

PRVI IZBRUH REVOLUCIJE UDUŠEN.

V Barceloni so popravili prometne zveze. Nad mestom je proglašeno obsedno stanje. Kralj je preklical ustavne garancije.

DEMONSTRACIJE PROTI KRALJU.

Socialisti so priredili v Madridu velikanske demonstracije proti kralju. Žvižgali so in kričali, da se ustavi vojska v Maroku.

ŠPANSKA VOJSKA V MAROKU.

Kako je prišlo do vojske v Maroku?

Španci grade v Maroku železnico. Divji Kabili pa napadajo delavce in jih more. Prvi napad lansko leto so Španci prezrli. Naslednjih niso več mogli.

Prvi spopadi za Špance pogubni.

Pri prvih spopadih s Kabili so bili poraženi Španci. Premoč Kabilov in to, da španski vojaki niso vajeni krajev, je povzročilo poraze. Ko je došlo poročilo o nesreči v Maroku v Španijo, je izbruhnila revolucija.

Poročila o položaju v Maroku niso zanesljiva,

ker pristaši svobodne misli širijo o Španski mnogo laži. Španska je kolikor toliko še katoliška država, zato pa ji svobodomiselci domači in tuji privoščijo vsako nesrečo. Res pa je, da je

boj v Maroku hud.

23. julija je 16.000 divjih Kabilov napadlo 10krat manjše število Špancev. 30 ur je trajal boj. 21 častnikov in 350 drugih španskih bojnikov je padlo. Med

mrtvimi je tudi stotnik Cuenas. Njegova hrabra stotnija se je branila celi dve uri proti 10kratni premoči. Hotela je ohraniti postojanko. Ohranila jo je. V skrajnem času je došla pomoč, ko je moštvo skoro že vse obležalo na bojišču.

Gurugugora,

je najvažnejša postojanka Kabilov. Španska križarica »Numantia« je začela obstreljevati trdnjavo.

Najhujši boj

se je bil v četrtek, 29. julija, pri Melili. Španci so izgubili pred Melilo 20 častnikov, 200 ubitih, 800 ranjenih vojakov. Maroške izgube znašajo do sedaj okoli 4000 mrtvecev.

Pretendent za španski prestol

je princ Jaime. Karlisti, ki imajo ime po Don Karlosu, očetu Jaimejevem, delajo na to, da zasede princ Jaime španski prestol.

REVOLUCIJA V PERZIJU.

Perzijci ponujajo odstavljenemu šahu 5000 funtov šterlingov pod pogojem, da



Odstavljeni šah.

zapusti deželo. Rusi grozijo zasesti Perzijo. Možno je, da pride radi Perzije konflikt med Angleži in Rusi.

DINASTIJA KARAGJORGJEVIČEV

v Srbiji še vedno ni na trdnem. Pojavlja se gibanje med vojaki, da naj se kralj Peter odpove prestolu na korist princu Juriju. Nekateri hočejo pa spremeniti monarhijo v republiko in zato odstraniti vso dinastijo.

RAJŠI MAŽARI KO SLOVANI,

vpijejo Mažarski Nemci in protestirajo proti temu, da se vpelje na Ogrskem splošna in enaka volivna pravica, ker bi sicer Slovani prišli do vlade na Ogrskem.

JAPONSKA IN KITAJSKA.

Poroča se, da pretrgajo diplomatske zveze med Japonsko in Kitajsko. Japonski poslanik Komura je že pozvan v Tokio.

LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(Lucij Flav.)

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.
(Dalje.)

»Pustite ga ležati, prejel je svoje plačilo zato, ker je govoril zoper tempelj in zoper sveto mesto,« kriči nekdo izmed množice. »Povejte, kje je v bližini hiša, kjer bi se mogli nasiti. Ljudi, ki hranijo živež hrabrim braniteljem Siona, hočemo prisiliti, da nam odpro svoje zakladnice.«

Od vseh strani pritrjujejo temu pozivu in zdajci imenuje nekdo izmed množice ime nekega imovitega meščana na bližnjem trgu. In vsa množica se vrže proti tej hiši.

Tamara stopi z usmiljenim srcem k umirajočemu, čegar jezik še vedno polagoma šepeta: »Gorje mi! Gorje nad menoj!« Ravno hoče poslati Natanaela v dvorano zadnje večerje, ki je bila v obližju, naj pokliče Saba k umirajočemu, kar začuti, da jo je od zadaj nekdo zgrabil.

»To je Tamara?« vpraša nek glas.

»Ne bi rad vjel zopet stare mesto mladih.«

»Giezi, kaj si vendar domisliš, da tako drzno napadeš dobro Tamaro!« zakliče Natanael.

»Sedaj je vse dobro,« odvrne Giezi. »Služabnik stori, kar mu zapove gospod. Nikar ne kriči, lepa devica, ne gre ti za življenje. Nasprotno, privedemo te na kraj, kjer še ne manjka ne jedil ne pijače.«

Tudi Natanaela zgrabijo in »a obcnem s Tamaro privedejo najprej v bližnjo Kajfovo hišo. Tam ju pričakuje Eleazar.

»Ali si je tako plačilo zaslužila Tamara s tem, ko ti je stregla?« zakriči Natanael nad bratom. »Tako ji torej povračuješ?«

»No, no, prav posebno se ni trudila z menoj,« mu odvrne Eleazar s temnim obličjem. »Gotovo se še spominja, za koga je skrbela z res nežno skrbjo. Imava pa jaz in Tamara še nekaj drugega obračunati, namreč zaradi centurija Lucija in zaradi njenega bega iz templja. In s teboj — tudi še nisem obračunal; bova še spregovorila par besedic. Kar tiče zadnjega prestopka, bomo takoj poravnali. Oba mi sledita v tempelj! In kleče se mi morata zahvaliti, kajti tam sta popolnoma varna in več ne bodeta trpela gladu.«

Nato se obrne k Tamari in reče zaničljivo: »Kako? Nobene zahvale za tako skrbno ljubezen? Naj li vzamem s seboj tudi bledoličnega mladeniča z upadlimi očmi, sladkobesednega Pavlina? O, predobro sem si zapomnil njegovo ime, le da ga ne morem izgovoriti tudi sladko kakor gotove nežne ustnice. Moj jezik je za to pretrd in premožat. — No,« pristavi še z nekoliko prijaznejšim glasom, »lepa hči rabija Sadoka, take in enake prestopke ti hočem velikodušno odpustiti in upam, da postaneš moja žena, ko se povrnem kot zmagalet iz boja z Rimljani. Uvidel sem, da tvoje srce tudi lahko bije za junaka svojega naroda.«

Tamara molči in se jezno obrne od brezčutnega moža. Eleazar se smeje za-

ničljivo in pravi: »No, če tega sladkobesednega Pavlina ne vzamem v tempelj, tega mi pač ne smeš zameriti. Zagotovim te, Tamara, da ga ne bom izgubil izpred svojih oči, in od tvojega obnašanja bo odvisno, bo li moral in na kak način bo moral občutiti mojo jezo in maščevanje. Da pa ne napraviš z njim, kakor nekoč z lepim centurijem, za to bom pa že poskrbel!«

Rahela stopi sedaj v sobo in upre svoj srepi pogled na s pajčolanom zagrnjeno ženo. »Ne vem, ali se že poznata,« pravi Eleazar, katerega je odločen Tamarin molk grozovito razjezil. »Olej, glej, Rahela, to je Tamara, hči rabija Sadoka, ki je odločena, da stopi na tvoje mesto, kakor hitro se mi bo zdelo potrebno, da dam tebi odslovljeno pismo. Nemara bodeta pa lahko prenašali druga drugo in ostali skupaj, kakor je bila to navada v dneh naših očetov. Kar manjka tebi lepote in bogastva, to dostavi ta Levijeva hči z obrestmi. Nasprotno se pa ona lahko nauči od tebe mnogo lepih nauk, tako n. pr. ubogljivosti in potrpežljivosti. Pa saj bo to prišlo samo po sebi; njo si hočemo vzgojiti za nas! — Tamara, glej, to je Rahela, ki je — kar obžalujem, — dosedaj še moja žena; toda odslovljeno pismo je že takorekoč napisano in treba je le, Tamara, da migneš ti s prstom, pa jo zapodim iz svoje hiše. Od nje nimam ne otrok, ne veselja. Do tedaj pa glejta, kako bodeta mogli živeti druga zraven druge, ti, dolinska lilija zraven tega suhega stebela.«

Preplašena in vznemirjena, bolj zaradi nesramnih besedi, katere si je drznil izreči Eleazar o svoji poštenu ženi, kakor zaradi razžaljenja, ki je veljalo nji, gre Tamara k Raheli, jo prime ljubeznivo za roko in pravi: »Dobra gospa, kako te pomilujem, da imaš tako brezčutnega moža! Ne boj se, da bi me mogel kdo pripraviti do tega, da bi stopila v zakon s tem tiranom. Ne, nikdar!«

»O, blaga devica, nikar ne obsojaj mojega moža prestrogo,« ji odvrne Rahela. »Njegove besede so res trde in osorne, njegovo bistvo neupogljivo kot jeklo, ki ga nosi. A ima tudi svoje dobre strani. Pogumen je, svoj narod ljubi in ga varuje z orožjem v roki in zna biti tudi velikodušen. Prav gotovo sem jaz kriva, da se ne razumeva. Ti pa, ljuba Tamara, ga boš osrečila s svojim blagim srcem, in jaz hočem služiti tebi, kakor nekda Hagara Sari.«

»Predobra Rahela, iz tvojih blagih besedi odseva še blažje srce in tvoje plemenite lastnosti kažejo krivdo tvojega nevrednega moža v še slabši luči. Hočem te ljubiti kot svojo starejšo sestro, — a, da bi postala kaj več, mi prepoveduje že moja vera. Jezus je namreč postavil sveti zakon v njegovo prvotno enotnost in nerazdružljivost.«

Medtem, ko Tamara govori te besede, pripelje Giezi starega Kajfa zvezanega v sobo. Ko zasliši slaboumni Kajfa, stopajoč v sobo, ime, katero je sovražil in ki se ga je obenem bal, zakriči s tresočim glasom: »Jezus iz Nazareta — kdo govori tu o Njem? Ali je mar prišel sedaj soditi žive in mrtve na oblakih neba? O, prosim vas,

skrijte me pred Njim! Rotim vas, zakopljite me v naročje zemlje! Njegovega pogleda ne morem prenesti! Pred glasom Jezusovim ne morem obstati!«

»On ne prihaja in ne pride k sodbi, slaboumnež ti!« ga zavrne Eleazar. »Saj je že 37 let mrtev in pokopan.«

»Pokopan gotovo. Jožef iz Arimateje Ga je pokopal in mi smo pritisnili pečat na Njegov grobni kamn. Toda mrtev —? Oh, ko bi to mogel verjeti! Vstal je; samo dalje ne smete tega pripovedovati, in prišel bo na oblakih neba —«

»To ti pravijo le tvoji slabi možgani! Molči! sicer te zopet zaprem v temno, mrzlo in smradljivo klet in te izstradam, mesto da te vzamem s seboj v tempelj,« zakriči nad njim Eleazar z grozečim glasom.

»V tempelj, k daritvi, prav! Kje je platneni efod, kje sedmerobarveni pas in kje azurnomodro vrhnje oblačilo z zlatimi zvončki in granatami? Kje je naprsni nakit z imeni dvanajsterih rodov Izraelovih na dvanajstih dragocenih kamenih?« Gorje, o gorje! Vse je izgubljeno! Nič več si ne upam darovati, odkar se je pretrgalo zagrinjalo v templju in so se prikazovali mrtveci. O gorje, o gorje, o večno — neskončno gorje!«

»Je že hudo in mučno s starim,« pravi Eleazar, kajti celo njemu je to starčevo gorje pretreslo dušo. »Toda nikakor ga ne smem pustiti tukaj. Naj mu li zavežemo usta, da ga moremo brez pozornosti ljudi pripeljati v tempelj?«

»Z ljubeznivostjo in dobroto moramo poskusiti,« odgovori Giezi. »Le pojdite naprej, jaz ga pripeljem za vami. K sreči vendar ni oblakov na nebu, kajti sicer bi brez konca ponavljal svoje staro govorjenje.«

Eleazar zagrabi po teli besedah z eno roko Tamaro, z drugo Natanaela in zapove Raheli, naj mu sledi ona, Giezi in Kajfa. Pelje jih po stranskih, neobliženih ulicah k razvalinam palače Hazmonejcev in po podzemeljskem hodniku v tempeljske oboke. V enega izmed teli zapre slaboumnega in izroči ključ Gieziju z naročilom, naj ga preskrbuje s potrebno hrano. Nato vpraša Tamaro in Natanaela, bi mu li hotela obljubiti, da ne bodeta nikdar poskušala ubežati. Če mu to obljubita, da je pripravljen jima preskrbeti obenem z Rahelo boljše stanovanje v zgornjih tempeljskih prostorih; sicer pa bodeta morala brez vsakega usmiljenja biti zaprta v podzemeljski ječi kakor Kajfa.

»O Tamara, pojdiva rajši z Rahelo!« pravi Natanael. »Zgoraj je zrak in svetloba; tu spodaj pa lahko postanem slaboumen.«

Tamara premišljuje nekaj časa; nato obljubi tudi ona, da ne bo ušla nazaj v staro mesto. Kajti v takem begu ne vidi nobene koristi, ker Eleazarju je bil predobro znan oni edini kraj, kamor bi se mogla zateči; na drugi strani pa tudi ni mogoče ubežati, če se pusti zapreti v grozne obokane podtempeljske ječe.

*) Razni deli obleke judovskega velikega duhovna.

Tako pelje Eleazar obe ženski in svojega brata v oni del templja, kjer so prej stanovale tempeljske device. Vse prvo nadstropje in notranje dvorane ob dvoru ženah in duhovnov so že zdavnaj zasedli gorečniki, kojih voditelji so stanovali v celicah drugega nadstropja. Toda pod tempeljsko streho je bilo še kakih dvajset sob, ločenih od surovega ljudstva s trdnimi zapahom. Tu gori živi v solzah in skrbeh stara Fenena z malim številom sovrstnic; večinoma jih je že razpršil vihar liki pest pezdirlja na podu. Te pa so ostale še zveste in skušajo med krvjo in mrličji opravljati svojo tempeljsko službo vestno, kolikor jim je le mogoče.

Pri teh se nastanita obe ženi. Svojemu bratu pa dá Eleazar dve službi na izbiri: vstopiti v službo kot pekovski pomočnik, kar je bil že prej, ali pa se boriti zoper Rimljane. Natanael se brez pomisleka odloči za prvo, ne kakor da bi mu manjkalo poguma za v boj, ampak ker dvomi, ali je dovoljeno se ustavljati Rimljanom, ki prihajajo kot izvrševalci božje sodbe nad Jude.

Stara Fenena sprejme Tamara prostodušno in dolgo se mora Tamara zagovarjati, preden upraviči ona razloga njenega takratnega bega. Še manj more razumeti prestop njenega prejšnjega ljubljenca k veri Nazarencu. Toda polagoma

ji začne tudi to postajati jasnejše. Da, v grozni luči Kristusovih prerokb, ki se izpolnjujejo sedaj pred njenimi očmi, se ji začne polagoma svetlikati resnica. In tako dobi Tamara nov delokrog, razen telesnih del usmiljenja, katere izvršuje tudi sedaj požrtvovalno nad ranjenci, izpolnjuje sedaj nad Feneno, Rahelo in drugimi ženami tudi duhovno delo usmiljenja: »učiti nevedne«. Tako je našlo njeno blago srce obširen delokrog, kjer more tako plodonosno udeleževati dve veliki zapovedi krščanske ljubezni; Tamara streže in poučuje.

(Dalje prihodnjič.)

Razgled po domovini.

Poslanec dr. Žitnik je po daljši in tako hudi bolezni toliko okreval, da je mogel v neko zdravilišče, kjer ostane do konca tega meseca.

Nagla smrt črnomaljskega č. g. župnika Stankota Peharca. Poroča se iz Kandije pri Novem mestu, da je v tamošnji bolnici usmiljenih bratov v pondeljek, sv. Ane dan, hipoma umrl preč. g. Stanko Peharc, župnik v Črnomlju. Bival je v bolnici štiri tedne in srečno prestal hudo operacijo. Hodil je že po vrtu, začel v kapelici maševati in bil na tem, da se povrne v Črnomelj k ljubljenskim župljanom. Kar ga je nemila smrt nagloma ugrabila in položila na mrtvaški oder. Na dan smrti je zjutraj opravil sv. mašo, ves popoldan na prostem užival dobrodejni zrak in opoldne prvič prišel k skupnemu obedu, veselo pozdravljen. Govoril je malo in bil nekoliko bolj bled kot zadnje dni. Med obedom vstane s sedeža in poslovivši se z besedo »Z Bogom« odide v svojo sobo. Ker se je vsem zdelo, da ga je slabost napadla, dva brata brž za njim stopita in ga vidita na tleh pred sobo. Stori se je vse, kar je v takem slučaju predpisano: elektriziranje, injekcija etra, umetno dihanje itd. Toda nič ni moglo okrepiti pojemajočega srca. Vzdihljil je parkrat: »Umrl bom, Jezus odpusti mi grehe« in smrtni angel je razpel nad njim svoja krila ter dušo odvel v deželo večnosti. V soboto je bil pri spovedi, ob napadu prejel vesoljno odvezo in sv. olje. Njegova smrt zanj srečna, za nas prebridka! Truplo pokojnega se je najprvo blagoslovilo v Novem mestu ob zelo veliki udeležbi vseh slojev, potem so je prepeljali v Tržič, v rojstni kraj župnikov ter je pokopali na ondotnem pokopališču. Naj počiva v miru!

Velik ogenj. — Deklica zgorela. Na Orlem, župnija Rudnik, je prejšnji teden med nevihto treščilo v hišo Adamčkovo. Pogorelo je vse, osem glav živine, šest prešičev, in tudi osemletna hčerka. Drugi ljudje so komaj ušli. Tudi če bi se bili pravočasno zbudili, bi ne mogli gasiti, ker nimajo vode.

Zgradba nemškega gledališča v Ljubljani je gotova stvar. Z zgradbo se prične na bivšem Cankerjevem posestvu ob Gradišču in Erjavčevi cesti še letos. Podrobne načrte bo izdelal arhitekt Aleksander Graf, ki je zgradil dunajsko ljud-

ska opero. Tako bodo Nemci dobili splotje, v katero ne bo šel noben Slovenec, kakor noben Slovenec ne gre v kazino.

Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji. Kanonično umesčen je bil na župnijo Sv. Trojica pri Tržišču č. g. Frančišek Vidmar, kapelan v Krškem. — Premesčeni so č. g. kapelani: Alojzij Brečelnik iz Semiča na Ig; Friderik Rodič iz Črnomlja v Semič; Josip Gostiša iz Radovljice v Horjul; Janez Miklavčič iz Horjula v Smlednik. Semeniški duhovnik g. Josip Anžič pride za kapelana v Šmartin pri Kranju. — Župnija Gora pri Idriji je podeljena ondotnemu župnemu upravitelju č. g. Lovrencu Lahu.

Duhovske spremembe v lavantinski škofiji. Na novo nastavljeni so kot kapelani č. g. Mihael Kos v Ljutomeru (II), Janez Razbornik pri Sv. Martinu na Pohorju, Mihael Barbič pri Sv. Juriju ob južni železnici (II), Franc Škof v Marenbergu, Jožef Pinter v Makolah. — Prestavljeni so č. g. kapelani: Frid. Ratej od Sv. Ilje pod Turjakom k Sv. Juriju ob Ščavnici (II), Alojzij Musi iz Poljčan k Sv. Ilji pod Turjakom, Alojzij Kramaršič iz Makol na Remšnik, Ivan Alt iz Marenberga v Poljčane, Anton Penič od Sv. Ruperta nad Laškim v Žitale. — Zopet nastavljen je č. g. dr. Ant. Jehart kot drugi kaplan v Staremtrgu. — Župnik v Špitaliču je postal velč. g. Ivan Goričan, dosedaj kaplan pri Sv. Lenartu v Slov. gorah. — V začasni pokoj je stopil č. g. Fr. Lovrenko, kapelan v Žitalah.

Duhovniške spremembe na Koroškem. Novonastavljeni kot kapelani so sledeči č. g. četrtoletniki: Marko Gritsch v Št. Vidu na Glini; Leop. Hank v Trbižu; Fr. Kogler v Šmartnu pri Beljaku; Izidor Meierhofer v Sovodju; Franc Mikula v Tinjah; Franc Šenk v Črni; Andrej Truppe v Pliberku. — Prestavljeni so sledeči č. g. kapelani: Alb. Blasi iz Šmartna pri Beljaku v Vošperk; Ant. Benetek iz Črne v Železno Kapljo; Tomaž Ulbing kot provizor v Blače. — Č. g. kapelan Jož. Brunner v Sovodju je imenovan tajnikom Pijevega društva in veroučiteljem v Celovcu. — Č. g. Ulrich Hafner, mestni kaplan v Pliberku, je začasno na dopustu.

Štajerski romarji so minoli teden poromali na Brezje k Materi božji. Vozili so trije posebni vlaki. Na celjskih dveh vla-

kih se je peljalo 2400, z brežiškimi pa 827 romarjev. Vozovi so bili okrašeni z zelenimi vejicami. V Ljubljani je pozdravil romarje tajnik osrednje S. K. S. Z. Traven, ob izstopu iz vlaka na Otočah pa državni in deželni poslanec Pogačnik. Ljudstvo je nato odhitelo na Brezje, kjer se je ob pol 2. popoldne vršil slovesen vhod. Ob treh popoldne je pridigal zdolski g. župnik Šoba, ob 6. pa državni in deželni poslanec dr. Korošec, nakar je sledil blagoslov in srce pretresujoči izprevod z gorečim svečami. Bil je to najkrasnejši prizor. V torek je propovedoval ob 6. uri zjutraj č. g. župnik Fr. Gomilšek, ob 8. pa č. g. župnik J. Potovšek. Okoli 1800 romarjev je obiskalo tudi Bled. Popoldne so se romarji zopet vrnili v svojo domovino.

Županstva, župni uradi, slovensko izobraženstvo, pozor! Tekoče desetletje gre h koncu. Novo ljudsko štetje je pred vrati. V svrhu pravičnega poslovanja so dobila vsa okr. glavarstva poleg drugih navodil tudi naloge eminentne važnosti, da uredijo in sestavijo pravilni »krajevni imenik«. K sodelovanju so poklicani in zavezani vsa županstva, ki morajo z največjo natančnostjo izpolniti dotične formulare, zlasti »Dodatek k sestavi imenika krajev« in izbacniti vsa smešna, spakodrana, potvorjena in nepravilna slovenska imena — prave spake — nad katerimi se je doslej jezil in smejal vsak zaveden Slovenec. Če so se pri zadnji ljudski štetvi leta 1900 vsled nenatančnih poizvedeb, nezadostnih informacij ali malomarnosti poklicanih faktorjev vrinile obžalovanja vredne napake in naš lepi jezik sramoteče potvare, se to ne sme več zgoditi in skrajna potreba je, da se jih za vselej iztrebi in da postane pisava od sedaj pravilna in stalna. Vsa glavarstva in županstva na Slovenskem naj vestno izvrše svojo sicer težavno, a kulturno nalogo. Obrnejo naj se za morebitne informacije do župnih uradov in šolskih vodstev, da bomo imeli zanesljive res pravilna slovenska imena vasi, trgov, mest, sel in krajev, ker sicer bi morali še prihodnje desetletje v svojo sramoto gledati na uradnih dopisih in knjigah, zemljepisnih kartah, krajevnih napisih itd. vnebovpijoče potvare kakor: Sinji vrh = Schweinberg, Vrh = Zhudenberg = Zu den Bergen, Stražišče = Stra-

schisch, Razdrto-Prevalj = Präwald itd. Za to potrebno narodno in kulturno delo naj se zavzame vse slovensko časopisje s primernimi pojasnili o važnosti te zadeve in vse slovensko izobraženstvo naj se zgane, da bodo naša županstva slovenskim imenom dosegla pravilnost in čast, ki jim gre v javnosti in uradih.

Državni popotni pletarski tečaji za osrednjo Kranjsko c. kr. učnega in polzkušnega zavoda za pletarstvo in sorodne pletarske tehnike na Dunaju. Državni popotni tečaji za pletarstvo so zaključili II. šolsko leto v Dolskem in Dolu, I. šolsko leto pa v Šmartnem pod Šmarno goro. Obisk teh treh tečajev je bil jako povoljen; sprejetih je bilo 60 rednih učencev, oziroma učenik in 32 izvanrednih učencev za pripravljavni pouk; skupaj torej 92 učencev. Med šolskim letom je izstopilo 13 rednih in 8 izvanrednih učencev. Dva sta umrla. Uspeh je splošno dober. V Šmartnem je moral biti pouk celo razdeljen: dopoldne za dečke, popoldne za deklice. Vkljub malemu zanimanju občinstva in nezadostni materialni podpori za to pospeševanje domače obrti in nezadostnih prostorov za delavnice so popotni tečaji jako dobro napredovali. Posebno se gleda na to, da je dovolj domačega materiala na razpolago, in zato je treba pospeševati vrborejo. Zasajenih je bilo že čez 50.000 sadik, žal, da ni vrba vsled lanske suše povsod dobro uspeła. — Letos je bilo pod nadzorstvom vodstva in njegovega posredovanja zasajenih nad 160.000 sadik pletarske vrbe in ako se bo nadalje vrba tako gojila, je upati, da ne bode več treba čez nekaj let uvažati tujega materiala in da bodo imeli domači izdelki isto vrednost kakor tuje blago. — Želeti bi bilo še veliko več zanimanja prebivalstva za to stroko, katero dosedaj noče prav uvideti vrednost te državne upeljave.

Duhovske spremembe na Goriškem. »Primorski list« poroča: Preč. g. Fran Cerv, vikar na Grahovem, je stopil v pokoj. Na njegovo mesto je imenovan č. g. Nikolaj Sedej, dosedanji kaplan v Podmeltu. Novomašnik č. g. Leopold Cigoj pride za kaplana v Dornberg. — Župnija Ajdovščina je razpisana do 16. avgusta. — Č. g. Poljšak, vikar pri Sv. Tomažu je toliko okreval, da zopet mašuje. Prosil je za pol leta začasnega pokoja. Vikarijat Sv. Tomaž oskrbuje začasno vikar iz Lokavca, č. g. Črnigoj. Č. g. Andrej Mesar, vikar, je stalno vpokojen in biva v Lokavcu, pa ne more več maševati.

Umrj je v Trstu dekan monsignor Karol Fabris.

Demonstracije v Ajdovščini. Stavkujoči delavci predilnice v Ajdovščini so priredili predzadnjo nedeljo shod, na katerem sta govorila dr. Mandič in Jaklič. Shod je bil zelo buren, ljudje so se vedno bolj in bolj razgrevali in po shodu so šli demonstrirati pred stanovanje ravnatelja Amanana. Vrtar se jih je tako prestrašil, da je pustil vhodna vrata v park odprta. Stavkarji so se vsuli v park in za proti hiši ravnatelja. Tam so glasno demonstrirali in žvižgali. Otroci, ki so stavkujoče spremljali, so vrgli nekaj kamenja proti

oknom predilnice, ki je koj poleg ravnateljeve hiše. To je dalo povod ravnatelju, da je hitel po samokres in streljal kakor besen na delavce. Za Amannom je streljal tudi še voditelj predilnice Ganz, oba slepa sovražnika slovenskega delavstva. Nad tem junaškim činom je dosedaj še mirno delavstvo izgubilo hladnokrvnost in na tovarno se je vsula prava ploha kamenja. Niti eno okno ni ostalo celo. Razjarjeni delavci so predilnico skoraj demolirali. Več delavcev je bilo ranjenih. Sedaj se je stavka končala. Delavcem so nekoliko izboljšali njihov žalostni položaj. Sodnija ne bo nikogar preganjala.

Planšarsko poučno potovanje v bohinjske planine, katerega je priredil deželni odbor kranjski dne 19., 20. in 21. julija, se je sijajno obnesel. Potovanja se je



Ahmed Mirza, novi perzijski šah.

udeležilo 42 oseb iz vseh delov dežele, nadalje iz Primorja in Goriškega, med temi tudi več gg. poslancev in duhovnikov. Prvi dan so si udeleženci ogledali ustroj Živinorejske Zadruga v Selcih in uredbo hlevov in gospodarstev, nadalje Mlekarsko Zadrugo in Zadržno prodajo jajec. Vsem je ta organizacija zelo ugajala. Iz Selc se je potovalo na planino Pečuno, katero ima v najemu selška Živinorejska zadruga. Videlo se je tam veliko število lepe čistokrvne živine in planinsko gospodarstvo. Od tam se je nadaljevala pot v Bohinj in so si izletniki ogledali novo urejeno vzorno sirarno v Fužini, ki bo obenem šola za praktično sirarstvo. V Bohinjski Srednji vasi je bilo potem poučno predavanje o planšarstvu in živinoreji in razgovor o tem, kar se je čez dan videlo. Predaval je nadzornik Legvart.

Predavanja se je udeležilo veliko število gospodarjev in gospodinj iz Bohinja. Župnik Rožnik je v navdušenih besedah priporočal snovanje živinorejskih zadrug, ker le tako je mogoče v kratkem času povzdigniti živinorejo. Dokaz temu je selška zadruga. Župnik Berlic je našteval glavne napake, ki se gode v Bohinju z živino in sirarstvom. Župan Korošec na Češnici je povdarjal, da bode na to deloval, da se planšarstvo in živinoreja v zgornji dolini povzdigne. Drugi dan se je potovalo iz Češnice na planine, kjer so si izletniki ogledali res krasne planine Češnice in v Srednji vasi. Gotovo so to najlepše planine v Bohinju, in kadar bodo popolnoma izboljšane, gotovo ne bodo zastale za onimi v Švici. Gospod deželni poslanec župnik Piber, kot dober večšak v planšarstvu, je izletnikom pojasnjeval o različnih napravah in melioracijah planin. Na planini Velopolje se je videlo zopet več zanimivosti, nakar se je vnela zopet živahna debata. Gospod dekan dr. Kržišnik se je zahvalil v imenu vseh udeležencev odboru in voditelju g. Legvartu za prireditve tega tečaja, ki bode veliko pripomogel za napredek živinoreje in planšarstva. Vsi udeleženci so enoglasno izrekli željo, da naj visoki deželni odbor vsako leto prireja takšne tečaje po domačih planinah. Da se je tečaj dobro obnesel, se je med drugimi zahvaliti g. župniku Pibru in Berlicu in županu Korošču v Češnici. Drugi dan so se izletniki razšli deloma v Fužinah, deloma so potovali čez Kredarico. Vsakdo pa je bil zadovoljen s tem potovanjem.

Deželna vinarska zadruga se je ustanovila v petek, dne 23. julija, v Ljubljani. Ustanovitev te zadruga je bila tem nujnejša, ker je vinogradnikom, ki niso mogli spraviti svojega vina v denar, že zelo huda predla. Naloga zadruga bo, da bo šla vinogradnikom v tem oziru na roko. Poiskati jim mora novih odjemalcev in dati razprodaji domačega vina moderno obliko. Zadruga bo morala združiti v svoje okvirje vse krajne vinarske zadruga, ki se morajo ustanoviti. Ustanavljala bo zadrugne kleti, vinotoče, razstave, vinske poskušnje in vinske sejme. Vpisnina znaša 10 kron, delež pa 20 kron. Za načelnika deželne vinarske zadruga je bil izvoljen državni poslanec dr. Janko Hočevnar. Pristopilo je takoj lepo število naših vinogradnikov, ki so takoj vplačali deleže.

Ljubljančani in okoličani, pozor na 22. avgust! V nedeljo, dne 22. avgusta, popoldne, bo na Viču pri Ljubljani velika slavnost na korist Slovencev v Št. Ilju in na korist »Društvenega Doma« na Viču. Slavnost bo imela obširen spored, za vsakega bo dovolj zabave in poštenega razvedrila. Kljub velikanskim pripravam bo vstopnina samo 20 vin., tako da se te velike ljudske veselice lahko udeleži sleherni naš somišljenik, vsaka naša somišljenica. Obširneje o pripravah bomo še poročali. **za danes opozarjamo tudi naša okoličanska društva na dan 22. avgusta in jih prosimo, da pohite ta dan na prijazni Vič.** — Ljubljana in oklica naj se v bratski siogi zbereta dne 22. avgusta na prijaznem Viču!

Slovensko katoliško narodno dijaštvo priredi 30. in 31. avgusta in 1. septembra svoj letošnji sestanek v Ljubljani. Ker se ga bodo dijaki-somišljeniki gotovo v velikem številu udeležili, se obrača pripravljavni odbor tem potom do vseh prijateljev v Ljubljani s prošnjo, da bi mu za omenjene dneve bodisi proti mali odškodnini, bodisi zastoj dali na razpolago nekaj prenočišč. Naznanila hvaležno sprejema: Stanko Masič, stud. iur., Ljubljana, Zalokarjeva ulica 10.

O grozni toči, ki je klestila v soboto po Štajerskem se nam še poroča: Dne 24. julija okoli 5. ure popoldne razsajala je grozna nevihta s točo, debelo kakor kurja jajca, po Ormožu, Veliki Nedelji, Sv. Tomažu in Središču. V četrty uri so bile uničene njive in vinogradi. Koruza pri tleh polomljena, pšenica in oves pomandrana, zmlačena in v tla zabita, drevje oguljeno. Po gozdih je na debelo listja in vej. V Ormožu razbite strehe in okna, s tako močjo je bila, da je celo polkna razbila, bolj močna opeka je kakor prestreljena, zidovi na severni strani razbiti, kakor v vojski. Še tretji dan se najdejo kupi debele toče. Tudi precej nesreč se je zgodilo. Ljudje so bili po njivah in kdor se ni mogel skriti, dobil je rane. Konji so se splašili in polomili vozove. Dva otroka je zbito, da imata zevajoče rane na glavi in telesu. V vinogradih izgleda grozno, vse razkopano, polomljeno in pobito, travniki pokriti z blatom na debelo, ajda zateptana. Ubogo ljudstvo! Letos smo pričakovali dobro letino in zdaj razun rži in nekoliko pšenice vse zdrobljeno! — Tudi iz Dobrne pri Celju se nam poroča, da je strašna nevihta s točo v soboto uničila vse pridelke.

Narodnoobrambni odsek S. K. S. Z. prosí slovenskih molitvenikov, da dijake prvih treh razredov. Potrebuje okoli 20 do 30 takih molitvenikov. Prosi tudi za druge slovenske molitvenike. Kdor ima kak primeren slovenski molitvenik, naj ga pošlje v uredništvo »Slovenca«, III. nadstropje, od 4. do 5. ure popoldne.

Nesreča v kopališču v Miljah. V nedeljo, dne 25. julija se je podrlo leseno ograjenje v kopališču v Miljah pri Trstu in 400 oseb je popadalo v morje, ki je pa k sreči na tem mestu tako majhno, da se nihče ni ponesrečil.

Za kopanje nevaren potok je Ižca. Med barjanskimi potoki je največji in najglobljejši Ižca. Te dni bi bil kmalu en otrok s Hauptmance notri vsled nepredvidnosti utonil. Ižca je 2—3 m globoka, poleg tega je v strugi za meter na visoko razne gnjilobe, še več pa čezinčez dolgih vodnih rož in rastlin ter bička in trstja. Človek bodisi odraščan ali otrok, ne dobi tal, če plava se zaplete med mreže rastlinja in — nevarnost je pred nosom. Izhoda nima nikjer urejenega in plitva tudi ni, ker je struga zanemarjena in divja. V Ižci naj bi se kopanje sploh prepovedalo. V vročih dneh pa hodijo otroci trumoma v vodo. Ostali potoki pa niso nevarni!

Shodi S. L. S. V Spodnji Lipnici je na shodu govoril deželni poslanec Piber. G. župan Dornič se je zahvalil g. poslancu in na njegov predlog se je izrekla zaupnica dr. Susteršiču ter vsem državnim

in deželnim poslancem S. L. S. — Na Savi je poročal v »Delavskem Domu« državni poslanec Gostinčar. Shod je soglasno odobril postopanje »Slovenskega kluba« na Dunaju. — V Borovnici je predaval v društvu g. Slavko Ravnikar iz Ljubljane. — Minolo nedeljo je na dveh shodih govoril poslanec Mandelj. — Pri Sv. Duhu pri Krškem je govoril na izborni obisknem shodu poslanec dr. Janko Hočevnar.

Velika tatvina v koperski cerkvi. Oni dragoceni kelih, kateri je bil ukraden v koperski sostolni cerkvi, so dobili nazaj. Nekdo ga je prinesel v uredništvo »Piccola«, katero ga je potem izročilo oskrbništvu katedrale v Kopru. Zločincev še sedaj ne morejo zaslediti. V Trstu so pač prijeli že več sumljivih oseb, o katerih mislijo, da so soudeležene pri tatvini. Pri enem, Bramante po imenu, je našla policija pri preiskavi stanovanja pozlačen srebrni križec in še nekaj drugih cerkvenih stvari.

Kdor zna pa zna. Ljubljanski župan Hribar je napovedal že par shodov na večer, da govori o političnem položaju. Toda vlada je shode prepovedala in vse časopise liberalnega tabora je zavpilo: Glejte, kako vlada nas preganja, in zato je jasno, da trditve nasprotnikov o našem vladnem lakajstvu vendar ni resnična. Toda hudobni »Slovenec« je odkril Hribarjev trik. V Ljubljani se namreč od lanskim septembarskim dogodkov sem sploh ne dovoljuje več nobeno javno zborovanje na večer. To je najboljši vedel župan Hribar, za to pa je napovedal shod na večer! Liberalci pa so ponosni, da jih zna župan Hribar tako zvito potegniti.

Pravi vzrok. Ko se je pri proračunu glasovalo o nezaupnici Bilinskemu, so vsi slovenski in hrvaški liberalci zbežali iz dvorane, da jim ni bilo treba glasovati. Bilinski je dal ljubljanskemu županu Hribarju 900.000 K za obrtno šolo. Zakaj so nekateri liberalci pri glasovanju proti grofu Stürgku in Hohenburgerju zmanjkali, še vedno ni dognano. Slovenski liberalci so pripravljeni za slabo lečnato jed prodati slovenskega kmeta in vse slovensko ljudstvo. To so jasno pokazali zadnji čas na Dunaju.

Nov savski most v Kranju bo v treh mesecih popolnoma zgotovljen. Minuli teden so odstranili vse opore od štirih obočev mosta, pri čemer so se ti sesedli komaj za 12 do 16 mm, kar je zelo malo. Sedaj bodo pričeli betonirati gornjo vožnjo konštrukcijo mosta.

Potok izginil v podzemeljsko jamo. Prebivalstvo v okolici Zatičine na Dolenjskem je bilo zelo razburjeno vsled nenavadne naravne prikazni. Potok, ki teče skozi Mrzlo polje proti Muljavi, je kar nenadoma izginil. V strugi se je odprla jama, v katero teče sedaj potok. Vsi mlinskih potoku stoje, ker nimajo gonilne vode. Pod zemljo je jako velika kraška jama, katero so začeli sedaj preiskovati. Jamo so pred tednom zasuli in voda teče zopet svojo redno pot.

Kdo bo ravnatelj »Mestne hranilnice«, to je najnovejša in zelo moreča skrb vestnega in nad vse Slovane vzvišenega župana Ivana Hribarja. Njemu ne gre se-

veda za ravnateljevo mesto samo, ampak za primerno osebo, ki bo njemu popolnoma pokorna na vsak migljaj in ki bo znala brusiti pete za njega kot agitator. Kakor smo izvedeli, še dosedaj ni mogel najti med ljubljanskimi liberalci primerne osebe. Kaj pa, ko bi si Hribar med celjskimi zadrugarji poiskal primerne moža. Saj tam se nahaja precej ravnateljskih aspirantov. Našim somišljenikom kličemo: »Svoji k svojim!«

K tatvini v korist ponesrečenim. Ko se je zvedelo, kako neusmiljeno so kraji socialni demokrati denar potresnih žrtev, so se vršile v Kataniji velikanske demonstracije. Proti socialno-demokratskim gospodarjem v občini je protestiralo nad 10.000 ljudi. Prišlo je do burnih prizorov. Proti rdečemu občinskemu svetu so grozili burni kliči: »Proč s tatovi, ki krađej beračem!« To so delavski prijatelji!

»Slovenski Dom«, novi liberalni listič, ki hoče zapeljevati slovensko ljudstvo v nevero in liberalizem, je že začel udrihati po duhovnikih in naših poslancih. Že iz prvih dveh števičk se pozna temu slabo urejevanemu lističu, da bo podoben »Slov. Narodu«. Nobena poštna hiša ne more imeti tega lista, ki je v stanu zastrupiti srce vsakega dobromislečega katoličana. Krščanski stariši, slovensko ljudstvo: v peč z novim pohujševalcem, ki si je del na obraz krinko slovenskega doma, da bi pod to moril in zapeljeval naše ljudstvo. Kakor so nedavno kobilice preplavile Primorje, tako je ta strupena kobilica preplavila našo deželo. Primorci so pohojevali, zažigali ta mrčes, tako stori tudi ti, kranjsko ljudstvo. Vrzi proč ali pa sežgi nadležno liberalno kobilico!

Umrli je v Trzinu na Gorenjskem župnik v pokopu č. g. Karol Ceme. Rojen je bil leta 1847, posvečen leta 1871. Služboval je nazadnje več let kot župnik v Dolu pri Ljubljani. Pokopali so ga pretečeno soboto. Naj počiva v miru!

Razveljavljenje pasjega kontumaca. C. kr. okrajno glavarstvo je razveljavilo pasji kontumac po vseh občinah vrhniškega sodnega okraja. Nadalje je preklican pasji kontumac za občine: Studenec, Iška Loka, Iška vas, Lipljene, Log, Pijava gorica, Šmartno, Podgorica, Ražna, Tomišelj, Slivnica, Vrbljene, Želimlje in Dev. Mar. v Polju. — Kontumac pa ostane v veljavi za občine: Brezovica, Rudnik, Dobrova, Št. Jurje, Grosuplje, Spodnja in Zgornja Šiška, Št. Vid, Vič, Šmarje, Medvode, Ježica, Moste, Dobrunje in Črnuče, a z omejitvijo, da so psi ali priklenjeni, ali pa da nosijo popadanje popolnoma zabranjujoče nagobčnike. Ta odredba stopi z dnevom razglasitve v veljavo.

Gostaščina v Novem Mestu. Deželni zbor kranjski je dne 16. januarja t. l. sklenil, da se dovoli mestni občini Novo Mesto pobirati 5% doklado od stanovanjske najemnine za leta 1909 do 1918. Cesar je z odločbo od 4. julija t. l. ta deželnozborni sklep potrdil.

Z Vrhniko. Vsled razsodbe upravnega sodišča morala se je vršiti nova volitev občinskega starešinstva. Dne 25. julija je bil zopet izvoljen županom gospod dr. Janko Marolt. Nasprotni kan-

didat gosp. Lenarčič je dobil le en glas od sokolske slavnosti slavnozanega Marjančnika. Sokolski izlet na Vrhniki tedaj ni imel uspeha in res ne vemo, kedar hode dozorel zaželjeni sad iz liberalnega semena, katerega so Sokoli predzadnjo nedeljo sejali. Na zdar!

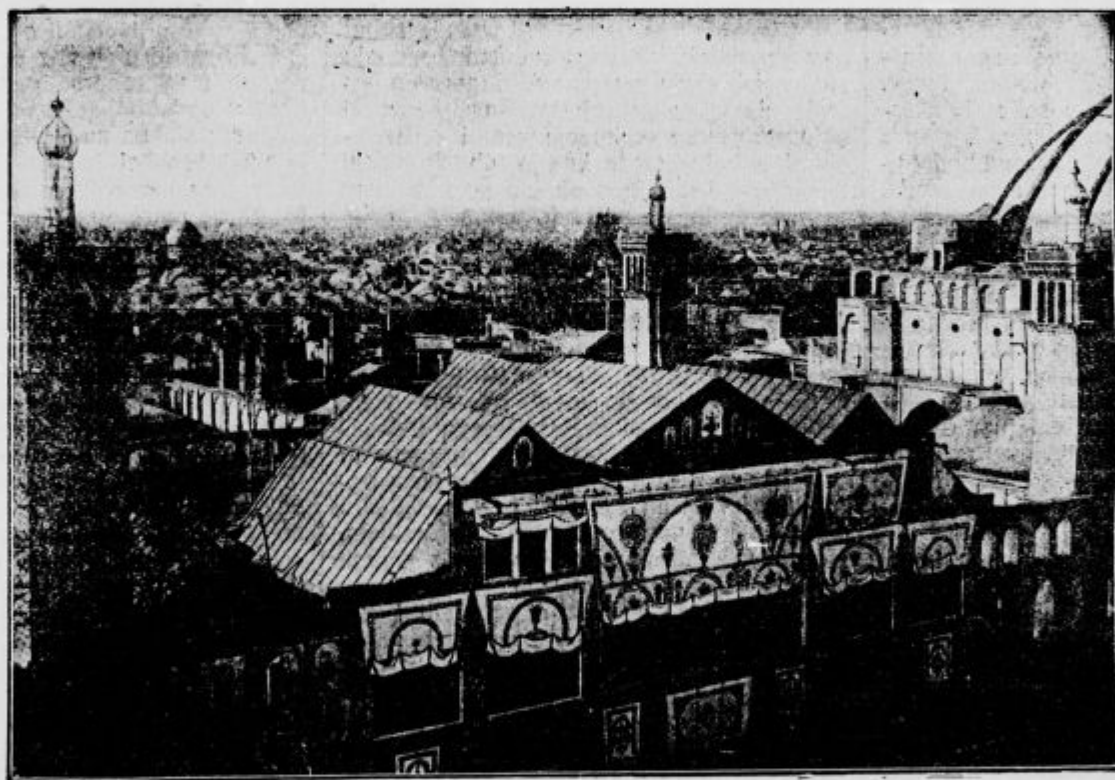
Poglavar rokovnjačev aretiran. »Edinost« poroča: Aretirali so slednjič poglavarja ciganskih tolpe, ki se neprestano klatijo okoli Gorice. Ime mu je Anton Maier. Ljudje so tožili o ciganski nadlogi in sedaj je dosegla roka pravice njenega poglavarja. Zasačili so ga na »delu« in morda se posreči dokazati mu celo vrsto tatvin, ki so se dogajale v Gorici dan na dan.

Na Triglavu ponesrečenega dunajskega učita. Lassa so po dolgem trudu vendar našli. Njegovi tovariši so pripeljali z Dunaja rešilno družbo s potrebnim orodjem seboj, da so ga mogli spustiti navzdol,

naslov c. kr. okrožnemu sodišču v Rudolfovem, k'ar bo dobil denar nazaj.

Ne v Ameriko — ne v tujino! »Družba sv. Rafaela« ima namen, z nasveti podpirati one, ki se nameravajo izseliti oziroma ki so se že izselili. Smatra pa kot svojo dolžnost, da rojake kolikor mogoče svari pred izseljevanjem v Ameriko, ker vedno še dohajajo poročila o ondotnih slabih razmerah. Zlasti po Združenih državah vladajo, kakor poroča ameriški list »Ave Marija«, še zelo slabe in neugodne razmere. Zato rojakom ne svetujemo sedaj se izseljevati. Dalje naj opozorimo rojake, da ima naseljeniška oblast namen, strogo se ravnati po naseljeniških postavah, o katerih hočemo na tem mestu rojake nekoliko podučiti in jih pripraviti do tega, da bodo pri izseljevanju bolj pazljivi in preudarni. Izmed razglasov notranjega ministrstva omenjamo onega z

duševne in telesne napake; 4. otrokom pod 16. leti, če niso v spremstvu kakega gotnika ali če ne gredo h kaki osebi, ki že biva v deželi; 5. vsem, ki so zasledovani kazenskim potom in obsojenim, izvzemši politične in vojaške delikte; 6. anarhistom; 7. osebam, ki so navezane na javno darežljivost; 8. prostitutancem in trgovcem z dekleti. V posameznih slučajih more eksekutivna oblast dovoliti izjemo. Razven teh ima zakon še mnogo drugih ostrih določil, zlasti z ozirom na zdravniško nadzorstvo nad izseljenci, posebno kar se tiče navadnih delavcev. Kdor bi dal napake ali navedbe ali poskušal prekoračiti določila tega zakona, zadene ga občutna globa ali zapor. Pa tudi druge države postopajo vedno strožje, zato naj se vsak dobro premisli, predno se odpravi na pot v Ameriko, ali v tujino sploh. Vsak, predno odide od doma, naj pazi: 1. da si pre-



Pogled na Teheran.

kjer so ga sprejeli domači vodniki in ga po jako težavni poti čez Kot nesli na Dovje. Tam so ga v navzočnosti sorodnikov v ponedeljek v jutro pokopali. Vence so razum sorodnikov položili na krsto tudi »Slovensko planinsko društvo« in slovensko učiteljsstvo.

Toča je napravila mnogo škode tudi po nekaterih dolenjskih in notranjskih krajih.

Cegav je denar? Dne 13. julija 1909 se je vračal nepoznan živinski trgovec s sejma iz Metlike čez Črmošnice domov. Gonil je dve kupljeni kravi. Ko se je v gostilni Ignacija Rom v Črmošnjicah okrepčal, je v hlevu Klemenovem nekoliko zaspal. Med spanjem so mu vzeli trije storilci en bankovec za 100 K in enega za 20 K. Orožniki so dobili zdaj storilce in našli pri njih še 87 K 14 h. Dotičnik, ki je bil okraden, naj naznani svoj tatvinčen

dne 2. aprila t. l., št. 10.796, ki svari pred izseljevanjem v Združene države ameriške, češ, da nikakor niso resnične vesti, da bi se bile ond razmere zboljšale. Nadaljni razglas z dne 27. aprila 1909, številka 11.779, pravi, da je pristop v rusko ozemlje centralne Azije sploh prepovedan. Kdor hoče tja, mora dobiti potom avstrijskega zastopstva posebno dovoljenje carske ruske vlade. Popred pa je že razglasilo notranje ministrstvo pod št. 6970 z dne 16. marca 1908 novi mehiškanski priseljevalni zakon z dne 15. decembra 1907. Ta zakon se nam zdi važen, zato ga tudi tu priobčujemo v glavnem. Prihod je dovoljen le skozi pristanišča za prekmorski promet ali na določeni mejnih krajih. Zabrani pa se prihod: 1. osebam z nalezljivimi boleznimi; 2. božjastnim in slaboumnim; 3. osebam, ki so spoznane, da so za delo nesposobne bodisi vsled starosti ali

skrbi dober in zanesljiv naslov onega, h kateremu gre; 2. da vzame seboj toliko denarja, da bo imel pri vstopu v Ameriko vsaj 30 dolarjev v žepu; 3. naj se gotovo obrne na »Rafaelovo družbo« v Ljubljani za priporočilen listek; tudi potrebna pojasnila dobi pri njej pisмено ali ustno ter brezplačno. Sploh: predno greš od doma, premisli dobro, predno se odločiš za ta korak, da ga ne boš bridko obžaloval, ko bo že prepozno. — Družba sv. Rafaela.

V Št. Vidu pri Zatičini je v nedeljo porelo nekaj liš in gospodarskih poslopij. Kaka nevarnost za našo vas, ki nima niti potrebne pitne vode.

Listnica uredništva: G. dopisniku iz Rakeka: Dopisov brez vsakega podpisa uredništvo ne more sprejeti. Tak brezimni dopisi roma jo — v koš.

Gorenjske novice.

Iz Št. Vida.

g Sokoli prirede v nedeljo v Št. Vidu svojo »slavnost«. Ta slavnost bo prav sokolska, t. j. svobodomiselnost. Na dnevnem redu je seveda Žirovnikov zbor, ki sedaj od nedelje do nedelje leta po samih veseljih. Dalje je na vrsti tudi neizogibni ples sokolov in sokolic. Plesalo se bo kar na prostem s posebno godbo. Med popoldansko službo božjo bodo pa sokoli imeli telovadno skušnjo. Šentvidčani se vprašujejo, kateri so ti sokoli v Št. Vidu, ki prirede to slavnost? Osem do deset čudnih ljudi, ki jih je šentvidski Orel pometal iz svoje srede, in par faliranih študentov, ki med letom študirajo po protestantskih cerkvah, kamor hodijo k obhajilu, kakor se sami hvalijo, domov pa nosijo trojke. Njim na čelu seveda Žirovnik. To vse skupaj pomeni šentviškega sokola. Ker se pa sami zavedajo svoje revščine in oskubjenosti, bodo povabili še nekaj bratcev iz Gorenjske in iz Ljubljane. Iz Št. Vida in okol. bo pa na to veselico in slavnost s plesom, pijačo in krokom, drlo vse, kar trobi v rog brezverskega, svobodomiselnega, kričavo naprednega, a surovega, vsaki poštenosti sovražnega liberalizma. Samo ob sebi se razume, da se naših somišljenikov nihče ne more udeležiti te svobodomiselnosti, za katero se pripravljajo mladina ob nedeljah med službo božjo in pa večer na večer pozno v noč v navzočnosti raznih »gospodičen«. Pozivljamo pa tudi naše somišljenike, da vse sokole in njihove priganjače ob tej priliki puste popolnoma pri miru.

g Velikanski haló ženejo liberalci, ker so vjeli enega tiča pri trganju plakatov. Mi seveda obžalujemo to lahkomišelnost, ker je vsaka surovost za obsojati, a obžalovati moramo tembolj to, da naši »inteligentni« liberalci iz vsake male nepremišljenosti tega ali onega, ki ni prijatelj svobode, nagromadijo cel kup laži zoper naše somišljenike.

g V liberalnih gnojiščih »Slov. Narodu« in »Učit. Tovarišu« n. pr. je zadnje čase začel nekdo zopet grditi na najbolj umazan način šentvidce in vse, ki se nočejo dati vpreči v liberalen voz. V »Učit. Tovarišu« piše tole: »Ne bomo naštevati kake razvade so bile v Št. Vidu. Po tleh so se valjali za spolno zabavo kar v gostilniških prostorih. In ko je Žirovnik pri neki priliki protestiral, da bi se kdo upal njega potegniti na tla, je rekel neki občinski odbornik, da se mora privaditi tukajšnjim »navadam«, če sploh hoče med njimi živeti. Ta mož, ki piše take umazanosti v liste, ima sedaj zbrano okrog sebe mladino, ki se odlikuje v sladki hinavski zunanosti, pa tudi v naduti surovosti. Kdo izmed poštenih ljudi naj bi torej imel tako malo časti v sebi, da bi šel ali sam ali pa pustil svoje otroke iti na tako »slavnost«! Zelo smo radovedni.

Iz ljubljanske okolice.

Bizovik. Izredno živahno je bilo pretečeno nedeljo pri nas. S praznovanjem cerkvenega žeganja smo združili tudi

slavnost gasilnega društva, ki je obhajalo 25-letnico svojega obstanka. Društvo se je ustanovilo leta 1884, ima svoj lastni gasilni dom in mnogo orodja. V 25 letih je večkrat gasilo v domači vasi, da ne omenjamo drugih krajev, kjer je pomagalo omejevati ogenj. Popoldne se je društvo korporativno udeležilo pridige in slovesne sv. maše v domači cerkvi. Popoldne pa se je slavnost vršila pri Kržinu v domači vasi. Prav lepo so bili za ta namen pripravljeni prostori na vrtu in okrašeni s slavaloki in zastavami. Bratska gasilna društva iz ljubljanske okolice so začela prihajati ob 2. uri. Gosp. Doberlet je po slavnostnem govoru izročil častno diplomo Francetu Nalar, ki je pri društvu deloval že 25 let Bogu v čast in bližnjemu v pomoč. Potem se je razvila prav živahna veselica na vrtu. Čisti dohodek je namenjen za napravo še ene brizgalne. Krasen dan je privabil mnogo ljubljanačev.

Štepanja vas. Zabilježiti nam je zopet nov napredek. Pri cerkvenem žegnanju smo slišali cerkvene pevce, in moramo potrditi, da so se precej izvežbali. Ti pevci oziroma pevke se hočejo kosati z Bizovskimi pevci, katere hodijo ob žegnanju pridno poslušati. Medsebojno kosanje nam je zagotovilo, da se bodo pevci in pevke še vedno bolj izpopolnjevali. Naj bi našli ti navdušeni slavčki še mnogo pomagavcev.

Moste. Dan 1. avgusta moramo šteti med pomembne dneve v naši vasi. Igrala se je namreč igra »Dve materi«, ki ima globoko vsebino in mogočno vpliva na stariše in na otroke. Katoliškega izobraževalnega društva igralke so uprizorile to podučno igro v občno zadovoljnost in pohvalo. Precejšnji prostori pri Trčku pod Lipo so bili natlačeno polni. Vodmačani, Seljani in Moščanci so bili do solz ginjeni pri lepih prizorih. Nekateri prijatelji so žugali, da bodo naga'ali in preprečili igro, no, pa ni bilo nič hudega. Obnašali so se dostojno.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Preske. V sredo 21. t. m. smo spremili k večnemu počitku Minc Brence, sestro preč. g. duh. svetnika in župnika Brenceta. Pogreb je vodil preč. gospod profesor dr. Marinko v spremstvu veliko preč. gg. duhovnikov. Pogreba se je udeležilo obilo župljanov in tudi ljudstvo iz sosednjih župnij, domače delavsko društvo, Marijina družba in šolski otroci. Pevci so pred hišo žalosti in na pokopališču zapeli žalostinko, v cerkvi so se pa darovale sv. maše zadušnice in opravilo mrtvaško opravilo za ranjko. Lahko rečemo, da takega pogreba že zdavnaj nismo imeli v naši župniji in to je lep dokaz, kako je ranjka bila priljubljena med nami, kateri še enkrat želimo, da bi ji bila prav lahka zemlja in jo priporočamo vsem v spomin in molitev. Preč. gosp. svetnika Brenceta pa naj tolažijo prelepe in pomembne besede sv. pisma: »Blaženi mrtvi, kateri v Gospodu zaspijo.«

g Velik dobrotnik revežev. Iz Vočklega se nam poroča, da je tamošnji rojak gosp. Jožef Žumer, sedaj stanujoč v Žejah

pri Komendi, blagovolil darovati 4000 K kot ustanovo v spomin za 60-letnico vladanja presv. cesarja Franca Jožefa I. za vaše onemogle reveže. Blagi dobrotnik, ki je popolni abstinent od zgojine mladosti, si ni mogel postaviti lepšega spomenika v Vokleni, kot s tem plemenitim in človekoljubnim darom za svoje revne rojake ubožce, ki se ga bodo vedno spominjali v molitvi. Milosrčnemu dobrotniku se tem potom najsrčnejše zahvaljujemo in mu kličemo: Bog mu bodi plačnik!

g Podbrezje. Izobraževalno društvo priredi v nedeljo 8. avgusta predstavo s petjem in govorom. Predstavljal bo igra: »Novi zvon na Krtinah«. Ker je polovica čistega dobička namenjena za št. ljski dom, je želeti prav obilne udeležbe.

g Komenda. Dolgo smo molčali, a ne bomo več. Učitelj Germek nima še dovolj lavorik, znova hoče postati slaven. Zdaj se je spravil nad tukajšnje župane, ki so menda na poziv gosp. okrajnega glavarja uradno poročali o Germeku. Župana iz Suhadol je tožil kar ekspresnim potom, gotovo z namenom, ga nepravilnega tirati v obsodbo, sebe pa oprati. Mudi se, kajpada; služba nadučiteljska je razpisana in med prosilci je baje tudi Germek, ki sicer čez nas Komenčane grdo zahvalja. Mi ga ne maramo in kriv tega je on sam. Naročniku »Svobodne Misli« in »Rdečega Praporja« ne bomo nikdar zaupali. Njegova sladkost, ki se je parkrat sprevrgla v kruto tepenje otrok, — kar je obravnavalo že sodišče — nam je zoperna. Lansko jesen je s soprogo brzojavil učiteljem v Gorico: »Neustrašeno naprej po začrtani poti, kričanje gavranov naj nas ne moti.« — Mi mu kličemo: Le hitro naprej iz Komende, da Vas ne bo motilo kričanje gavranov, katerih je po vaših nazorih vse polno pri nas! Pričakujemo od pristojnih šolskih oblasti, da nas prejkoprej rešijo tega človeka, ki je povsod, kjer je služboval, povzročil že mnogo gorja.

g Selca. V nedeljo 22. avgusta ob pol 8. uri popoldne se vrši v dvorani Selškega doma ustanovni občni zbor čebelar-ske podružnice za Selško dolino in okolico s predavanjem. Vsi čebelarji iz okolice se vljudno vabijo in se prosi, naj pripeljejo seboj vse čebelar-ske prijatelje, da s tem pokažemo, da hočemo tudi tukajšnji čebelarji združeno delati kakor naša majhna, pridna, marljiva, snažna in lepa kranjska čebelica. Le v slogi je moč!

g Iz Mengša. Katol. slov. izobraževalno in podporno društvo v Mengšu je priredilo 18. in 25. julija igro »Andrej Hofer«. Pred vsem moramo pohvaliti Andreja Hoferja, ki je res prav izvrstno rešil svojo ulogo, dasi je bila težka in dolga. Prezreti pa tudi ne smemo Rafla in sploh vseh, ki so količkaj pripomogli k veselici, kajti vsi brez izjeme so prav častno rešili svoje uloge. Bilo je pa tudi krasno petje, govor in iz posebne prijaznosti je sodelovala pri veselici tudi sl. mengiška godba, za kar se ji prav iskreno zahvalimo. Vam igralcem pa, ki ste tako junaško nastopali, pa kličemo: Bog vas živi!

g Iz Stare Oselice. Žalostne in hitre smrti je morala umreti štiri leta stara deklica Katarina, hči posestnika Antona

Kokalj na Trebiji. Šla je z doma brez vednosti matere h koscem na travnik. Ko je šla čez brv, ki pelje čez veliko vodo, je padla in jo je voda odnesla. Njen starejši bratec, ki je to videl, je sicer tekel povedat, a bilo je že prepozno. Našli so jo šele čez 12 ur. Žalost starišev se ne dá popisati.



Dolenjske novice.

Iz Zagorja ob Savi.

d **Umrli** je dné 24. julija po kratki bolezni naš organist gosp. Jožef Rott, brat gosp. župnika Gotarda Rotta in gg. učiteljic Leopoldine Kersnik-Rott in Antonije Rott. V ponedeljek je bil še zdrav, prišla ga je huda vročina, in v nekaj dneh je bil mrtev. Bil je dober organist; krasno je igral na orglje in tudi njegov pevski zbor je bil dostojen naše cerkve. Da je bil med ljudmi res prijubljen, se je videlo ob pogrebu. Spremilo ga je k počitku osem duhovnikov, pogreb je vodil gosp. dekan, udeležili so se pogreba naši uradi, naša društva in veliko ljudstva. Zapušča več malih otročičkov, ena hčerka je že učiteljica, druga je v pripravnici. Naj počiva v miru!

d **Železnica** je povozila dné 1. avgusta ob pol 2. zjutraj pri postaji Zagorje 46-letnega oženjenega železniškega delavca Jožefa Ostrožnika iz Št. Lambertske župnije. Šel je od dela domov, pa ga je zadela tako nagla smrt.

d **Bogokletno hudobijo** so izvršili trije delavci. V noči 25. julija so razbili Šivavčev križ in ga vrgli v vodo. Tudi sad brezverstva, ki pri nekaterih v Zagorju tako lepo cvete. Zločinci so že pod ključem in bodo gotovo dobili pošteno kazen.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d **Iz Loškega potoka.** Na dovršenem zidu našega »Doma« že plapolata zastava. Gorko sonce kaj dobro prija svežemu zidu, ki se hitro suši, da bo tem boljše za ometavanje in snaženje. — Dobili smo tudi kaj lične razglednice s sliko naših navdušenih delavcev in delavk »Na delu za »Društveni dom«. Slike kaj ugajajo tudi v tujini. Hoteli smo ohraniti prelep prizor, ko se trudi in koplje v živo skalo toliko krepkih ljudi, da postavi temelj svojemu »Domu«. Pa ne plačani, ne prisiljeni, marveč s smehom in navdušenostjo, prav tako kot poje tista pesem, ki jo je nekdo zapisal pod našo sliko: »S krampom v roki. — V srcu radost; — Tako si »Dom« stavi — Naša mladost.« Tudi vrsta naših dobrotnikov še ni končana. Evo novih: Nabiralnik pri županu gosp. Gregoriču 15 K;; notar g. Gruntar 10 K; tajnik gosp. Radni 5 K; Vesel (Tr. 23) 10 K; Ivana Vesel (Tr. 23) 5 K; Benčina I. (Tr. 26) 4 K; Lavrič M. (Tr. 60) 2 K; Šega Fr. (Tr. 74) 5 K; Košir (Tr. 20) 4 K; Neime-novan (Trav.) 10 K; Košmrl (R. 97) 9 K; Sajovec Marjana (Tabor 1) 12 K; Retje (R. 2) 5 K; Knavs (R. 15) 5 K; Lavrič (R. 2) 5 K; F. Ang. (Fr.) 5 K; Kordišt (Tr. 21) 10 K; Antončič (Fr.) 10 K. Bog plati, povrni Vam stotero!

d **Iz Štange.** V nedeljo 1. avgusta obhajajo tukajšnji gosp. župnik 40-letnico mašništva. Tu je vže 33. leto kot župnik in učitelj v zasilni šoli. Res je to že nekaj let! Vsi hjudje znajo brati, pisati in računati, pa še marsikaj drugega, čeprav ni redne šole. Iz njegove šole sta že dva duhovnika, dva organista, en tiskar, en orožniški četovodja, en šestošolec itd. — Sena so ljudje malo pridelali ali nakosili. Otava je zdaj začela lepo rasti. Pšenice in rži se tudi ne bo dosti našelo, je preredka. Krómpir pa lepo raste in poznik je prav debel. — Okoli cerkve smo naredili železno orajo. — Nastala je tudi huda vročina. Prav je. Saj dozdej je bilo le hladno. Dežja dobivamo za potrebo.

d **Iz Ambrusa.** Nimamo za poročati ravno veselih novic. Zapustili nas bodo naš preč. gospod župnik in šli bodo na Podbrezje. Naša fara, posejbo pa naša društva in hranilnica in posojilnica bodo zgubila skrbnega vodnika. To našo izgubo srčno obžalujemo. A faranom v Podbrezji srčno častitamo! — Dné 19. julija t. l. smo imeli požar, zgorel je na Kalu en kozolec sredi vasi. Požarna bramba je nastopila prvikrat in sicer prav dobro. Tisti nasprotniki, ki so se norčevali iz društva in iz brizgalne, so umolkli. — Na naslov Katol. slov. izobraž. društva smo prejeli prvo številko »Slovenskega Doma«. Čudno se nam zdi, da se kaj takega drznejo storiti liberalni gospodje v Ljubljani. Prav je, da so ga poslali, ga vsaj poznamo. Pri nas ne bodo dobili naročnikov. — Naš izobraževalni odsek za sedaj še nič ne deluje, bo pa, ko mine enkrat glavno delo, košnja.

d **Shod mladeničev ribniške dekanije** bo na nedeljo, dné 22. avgusta. Nekaj novega za vas, fantje! Zbirajo se možje na važnih shodih, kaj ne bi enkrat zborovali fantje! Zbrali se bomo pri Svetem Gregorju, od koder je tako lep razgled po naši krasni slovenski domovini. Mlada srca silijo v višave, mladostni duhi kipi kvišku, vrh Sv. Gregorja si bomo podali roke fantje iz ribniške, dolenjske, sodraške, potoške in poljanske župnije z vrliimi Gregorci, Laščani, Dobropolci; tam od severa pa bodo v našo sredo prihiteli fantje iz Škocjana, Roba in Turjaka. Nastopila bosta dva govornika iz Ljubljane, pa tudi fantje sami se bomo kaj ogasili, kajmeda! Moški zbori iz posameznih krajev bodo pokazali, kaj znajo in čuli bomo morda tudi milozvočni glas tamburice. Dobropoljski Orli pa pokažejo, kako naj si fantje urijo svoje mlade moči. — Natančni spored prinese »Domoljub«, tačas pa marljivo delajmo za prav obilno udeležbo!

d **Iz Metlike.** Liberalec ni še nikoli govoril resnice, pa tudi je pisal ni. Nedavno je nek dopisnik naznanjal po »Narodu«, da se je v Semiču tolpa čukov zagladila nad orožniško hišo, in da je pri tem naletel en čuk na bajonet in bil takoj mrtev. Ta je debela, ker Orlov v Semiču niti nimajo. Bili so le taki čuki, kakoršne smatrajo liberalci za najbolj narodne. — Druga laž pa je bila, da je Oberman iz Vidošič, star 19 let, prerezal vrat 15 let staremu Plescu, da je takoj umrl, a je ravno narobe. Zraven piše, da je bil mo-

rilec v Marijini družbi in umorjeni tudi, pa ni bil ne prvi ne drugi! Ti lažnjivi dopisun, kje si imel glavo, ko si to študiral. Gotovo si jo bil kam poslal, da ti jo malo obrežejo, ker je dokaj predebela okoli ušes. Pa še nekaj! Takih modrijanov, kakor je ta dopisnik, imamo mi veliko ob kranjski meji na Vlaškem. Pravimo jim: osličji! Drugikrat pa, kadar boš še kaj pisal, ako si gluhi, prej dobro poglej, ako si pa slep, pa s prsti potipaj, da ne boš vse narobe videl!

d **Iz Radeč.** Težko nas je zadelo, da nas zapušča naš gosp. kaplan. In res! Tako delavnega in priljubljenega duhovnika že dolgo vrsto let nismo imeli v naši župniji, kakor je bil ravno Alojzij Jerič. Da mu je pa par radeških lajkov hotelo skopati propad, je pa krivo, ker je prišel v konflikt z radeškimi fravami »vidjo no«. On pač ni bil mož, da bi klečepil in vpogibal kolena pred komurkoli. Kot zadostčenje za vse to naj ima gosp. kaplan — samo pogled na ogromno maso, ki v zadnjem trenutku stremi za njim, spremeljajoč ga z gromovitimi »živio«-klici, — želeč mu srečo in blagoslov božji v novi župniji! Tudi mi se pridružimo tej masi ter prosimo Vsemogočnega, da ga ohrani še dolgo vrsto let v zdravju in zadovoljnosti, nam pa v trajnem spominu!

d **Iz Podzemlja.** V našem izobraževalnem društvu je predaval v nedeljo dné 25. julija visokošolec gospod Marko Natlačen o vprašanju, kako priti do blagostanja. »Ne da bi vzeli bogatim njih premoženje, marveč delajmo si novega bogastva z modrim gospodarstvom, zlasti z varčnostjo in to bogastvo naj bo vsem primerno razdeljeno.« To so bile v glavnem misli gosp. govornika, ki je govoril jako poljudno. Pričujejo si ga vključ vročini zvesto poslušali ter mu živahno pritrdjevali. Res, izobražen, a vendar verem, mož zna prodreti do ljudskega srca, ne pa kak napol izobražen puhlež. Je tudi prišel en tak v Podzemelj od nekd in začel razlagati kmetom, da ni Boga in da dela vse le narava sama. Zmajevali so možje nad tako pametjo. Eden je mislil vprašati »učenjaka«, koliko patenta plačuje »narava«, da dela take reči, no, pa se mu ni zdelo vredno. — Nasprotniki društva, to je naš za cerkve najbolj skrbeti župan in njegova stranka, ki jih vodi vse skupaj nadučitelj, ti bi radi društvo uničili. Zasmahujejo člane društva, pretijo jim, radi bi jim škodovali, kjer bi mogli. Nekaj so jih res odvrnili, a drugi se dobro drže. Fantje, možje, pogum! Ne bojte se vran, ker le krakajo, pa beže! — Na poseben način hočejo gradaški liberalci izobraziti Podzemljce. Na velikih lepakih se je bralo po Gradacu, da je v nedeljo 1. avgusta velika veselica črnomaljskih podružnic sv. Cirila in Metoda in sicer v prostorih gospoda Mazelleta. Na vsopred pa niso znali postaviti drugega nego ples in nekaj drobnarij. To je njih narodno delo! Pijača naj ljudem olajša žepe in kvari zdravje, uničuje vse dobre lastnosti, ples naj jih pa še drugače pravno pokvari. S tem se bo seveda doseglo, da ljudem ne bo treba hoditi v Ameriko in da bo slovenski rod močan in čvrst! No, na enem

svetu bosta sv. Ciril in Metod pač s koro-
bačem pognala od sebe take svoje libe-
ralne »častivce«!

d Shod na Kolpi pri Velikih Laščah
je priredila v nedeljo dne 18. min. meseca
»Kmečka zveza za kočevski okraj«. Ude-
ležba je bila nepričakovano velika. Sicer
obširni prostori g. Jakliča so bili za ta dan
premajhni. Mnogo udeležencev je moralo
ostati zunaj, ki so pri odprtih oknih poslu-
šali. Gosp. državni poslanec Fr. Jaklič
je bil zadržan priti na shod, namesto njega
je poročal o političnem položaju g. kaplan
Kozelj. O gospodarski organizaciji je go-
voril g. župnik Ramovš. Sprejela se je
soglasno sledeča resolucija: Na javnem
ljudskem shodu »Kmečke zveze za kočev-
ski okraj« na Kolpi zbrani volivci odobra-
vajo obstrukcijo poslancev »Slovenskega
kluba« v zadnjem državnozbornem zase-
danju, izrekajo poslancem »Slov. kluba«,
zlasti voditelju dr. Ivanu Šusteršiču za-
hvalo za odločen nastop za pravice slo-
venskega naroda in posebej še za interese
kmetijskega ljudstva. Izvojujte boj do kon-
ca, slovensko ljudstvo stoji neomahljivo
za vami.

d Iz Št. Vida pri Zatičini se nam piše:
Po preteku par let smo v nedeljo 25. julija
zopet obhajali novo mašo, katero je daro-
val č. g. Ignacij Omahen iz Gabra. Slo-
vesno zvonjenje, slavoloki ter mnogo-
števne zastave, ki so vihrale s streh, so
pozdravljale verno ljudstvo, ki je došlo iz
bližnjih in daljnih krajev k slovesnostim.
Iz župnišča se je pomikal dolg spreved,
katerega so otvorili vrli šentviški gasilci.
Slavostni govornik č. g. stolni vikar Po-
tokar je govoril o trpljenju mašnika, ki
mora po zgledu Gospodovem tudi nositi
križ. Po končani slovesni sv. maši in za-
hvalni pesmi se je vršilo gostovanje v
prostornem, v to svrhu prirejenem in lepo
okrašenem šotoru. Na novo mašo je bil
prihitek nekdanji šentviški kaplan sedanji
veleč. gosp. dekan in vitez Franc Jože-
fovega reda Kummer iz Stare Loke. Med
raznimi napitnicami in prepevanjem slo-
venskih pesmic nismo pozabili obmejnih
Slovencev in nabrali v ta namen 100 kron,
ki so se poslane upravništvu »Slovenca«.
Vrli šentvidci so tudi sedaj pokazali, kako
spoštujejo in cenijo duhovski stan.

d Iz Strug pri Ribnici. Strašna ne-
sreča se je zgodila pri nas zaenjo nedeljo
meseca julija. Neki vol se je izgubil, in
možje so ga šli iskat. Za vsak slučaj, ker
je že podivjal, so vzeli tudi orožje seboj.
Potoma se pa sproži puška Jožefu Bra-
daču in zadene v hrbet njegovega prija-
telja Fr. Krizmana. Strela so mu predrla
drob. Peljali so ga v deželno bolnico, pa
je še isto noč umrl. Bil je mož poštenjak
in eden največjih korenjakov v fari. Pa
nesreča nikoli ne počiva. Pokoj njegovi
duši!

d Iz Kompolj pri Dobrepoljah. Poro-
čali smo že, da je naš župan Mustar za-
radi neke neumnosti možem in mladeni-
cem, ki so mu nosili denar v gostilno, pri-
dobil zapora več mesecev. Zdaj se je pa
stvar obrnila. Pri vzkladni obravnavi v
Novem Mestu pa je pretečeni teden dobil
Mustar sam pet dni zapora in vse stroške
plačati. Imel je vola na ponudbo, če bi

se dal poravnati, pa ni hotel. Tako se je
zgodilo, kar pravi pregovor: Kdor dru-
gemu jamo koplje, sam vanjo pade. Kdo
ima zdaj kak dobiček od tega? Advokati
se smejejo, ljudje zdihujejo v ječi, eden
je baje celo znorel, stroške pa vsi trpijo.
Torej drugič: pamet, ne pravda se, ne
bodi prevzet, ljubi svojega bližnjega kot
sam sebe!

d Iz Leskovca pri Krškem. Veliki
vnemi gosp. dekana za čast božjo in lepoto
hiše božje, se imamo leskovški farani za-
hvaliti, da naša farna cerkev od leta do
leta napreduje v svoji lepoti. Tekom malo
let je skoro popolnoma spremenila svoje
notranje lice. Dobila je v teh letih šamotni
tlak, krasen križev pot, nove orglje; lan-
sko leto je cerkev nežno in ljubko posikal
mnogocenjeni slikar gosp. Jlebačin, čegar
delo je tudi križev pot. — Pretečeno ne-
deljo, to je 25. julija, pa je bil blagoslovljen
umetno izdelan kovinski tabernakelj. Na-
rejen je v baročnem slogu s kupolo in se
zelo lepo prilaga v ravno istem slogu iz-
delanemu starinsko znamenitemu oltarju.
— Ves tabernakelj je fino izdelan in bo-
gato pozlačen. Posebno lepa je notranj-
ščina omarice tabernakeljnov. Notranje
stene omarice so iz dragocenega, rdečega
mahagoni-lesa, ki raste v Avstraliji, in te
lesene stene pa so obdane od prosto doli
visečih svilenih, z zlatom obrobljenih za-
grinjaj. — Tabernakelj, ki stane 4000 K,
je delo znanega pasarskega mojstra go-
spoda Ivana Kregarja, ki se je že z mno-
gimi deli in sedaj zopet s tem skazal prave-
ga umetnika. — Blagoslovljenje novega
tabernakelja je izvršil ljubljanski stolni
kanonik preč. gosp. Tomaž Kajdiž, ki je
tudi v prelepem govoru pojasnil pomen
slavnosti. Po pridigi je daroval veliko
sv. mašo z asistenco. — Leskovskim fa-
ranom bo ostal ta dan gotovo v neizbris-
nem spominu, zlasti še, ker sta slavije po-
vzdgnila s svojo navzočnostjo prevzvi-
šeni gosp. škof Stariha in ameriški župnik
g. A. Ogulin.



Notranjske novice.

Idrijske novice.

n Iz Spodnje Idrije. Umrla je pretekli
petek v Spodnji Idriji v cvetu mladosti
stara 23 let, učiteljica otroških vrtov, Mici
Sever. Pred dobrim letom je bila na smrt
bolna, ko pa je dobila od lurskih romarjev
vodo iz Marijinega studenca v Lurdu, je
naenkrat ozdravela, za kar se je tudi Ma-
riji očetno zahvalila v »Domoljubu« in
»Bogoljubu«. Na svoji smrtni postelji je
želela, da bi ji tudi po smrti odmeril »Do-
moljub« kak kotic in se je spomnil, ker
je tako rada prebirala njega vsebino, ka-
kor tudi druge krščanske liste. Po svojem
ozdravljenju lanskega leta je šla v Ljub-
ljano učiti se knjigovodstva, v hudem mra-
zu letošnje zime pa se je prehladila in do-
bila kal boleznj morilke mladim — jetike.
Pustila je učenje in prišla domov, kjer je
s čudovito potrpežljivostjo v boleznj željno
pričakovala dneva, ko bo rešena trplje-
nja. Pokojnica je službovala kot namest-
na učiteljica na Dolenjskem, pol leta je

nadomestovala tudi učno moč na domači
ljudski šoli v Spodnji Idriji. Za šolo je bila
kakor stvarjena in si je s svojo ljubezni-
vostjo pridobila srca otrok. V hvaležnost
zato se je udeležila šolska mladina z g.
nadučiteljem Bajcem zadnjega njenega
spreveda z zastavo in vencem. Ves po-
greb je kazal, kako da je bila rajna Mici
priljubljena in spoštovana. Udeležilo se je
pogreba z vencem izobraževalno dru-
štvo, v katerem je tako rada sodelovala in
pomagala s svojimi nasveti, dokler je mo-
gla še v boleznj. Nosili so jo na zadnji
poti po njeni lastni želji bratje Orli, kate-
rim je bila darežljiva podpornica. Tudi
Marijina družba jo je spremljevala k za-
dnjemu počitku z dvema vencema. Zapeli
so ji v slovo cerkveni pevci. Pogreba
so se udeležili tudi mnogi iz Idrije, med
drugimi tudi nekaj gospodov učiteljev in
učiteljic. Ker je bila pokojnica skozi in
skozi neomadeževanega življenja, do vseh
ljubeznjv in odločna v svojem verskem
prepričanju, bo ostala marsikomu v bla-
gem spominu; ona naj pa v miru počiva
nad zvezdami!

n Iz Žirov. Izneveril se nam je eden
naših Orlov in prestopil v nasprotni tabor.
Zdaj pa je vse Sokolstvo pokonci in sa-
mega veselja ne vedo kaj bi storili. Zdaj
— pravi — se je začela obračati kleri-
kalna stvar navzdol; kmalu jih bomo po-
žrli te čurke in kmalu ne bo nobenega več!
— Le počasi, dragi moji! Bomo videli!
Mi poznamo naše Sokole, kakšni so. En-
krat se jim kaj malega posreči in Sokol-
stvo začne dvigati glavo kakor gad. Toda
naša gorjača je vedno pripravljena in vse-
lej smo to glavo potolkli, da se je po-
nižno sklonila k tlom. Le po ponižni,
dragi tovariši iz nasprotnega tabora: ni-
ste še na konju, ne. In poslušajte, kaj mi
javno povemo! Vsem našim somišljeni-
kom bodi povedano, da mi hočemo le take
pristaše, ki so z dušo in telesom popol-
noma naši. Kdor se v naših vrstah ne
počuti dobro, z Bogom. Obžalujemo ga
sicer, a rajši vidimo, da gre, kot da bi bil
društvu v breme in društvo njemu. Mi
nismo taki, da bi somišljenike lovili in va-
bili v svoje vrste po vseh kotih kot delajo
Sokoli. Nam ni vsak dober kot je So-
kolom. Če ni popolnoma naš: polovi-
čarjev ne maramo. Rajši imamo pet celih
kakor sto polovičarjev. Videli pa boste, da
jih bomo imeli malo več kakor pet. Stvari
stojte tako, da prihodnost za enkrat še ni
vaša. Toliko v pohlajenje vaših živcev.
Na zdar!

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Cerknice. Za časa liberalnega go-
spodarstva v naši občini je vladala pri nas
svoboda za liberalce. Svojim pristašem so
dajali gostilniške koncesije, naše pa odri-
vali. Gostilničarji pa so delali, kar so ho-
teli. Gostilne so imele odprte, dokler so
hoteli. Županstvo se ni nič brigalo za po-
licijsko uro. Tudi ples je bil vedno, po-
sebnost na vagi, brez vsakega dovoljenja.
Koliko je s tem občina izgubila, ples pa
se je razširjal. Avtomat sme igrati, a za
ples je treba dovoljenja. Sami so vse
imeli, našim pa nič pustili. Ko je naša
stranka ob volitvah prirejela shode tudi

po noči, so bili liberalci tako prijazni, da so naznanili tri naše gostilničarje, da so plačali kazen. Liberalni gostilničarji so pa tudi imeli odprto. Naši gostilničarji liberalnih niso ovadili. Sedaj kaže, da bo boljše. Jože z vage je že čutil, ko je plačal kazen. Bo nekoliko drugače, kakor je bilo prej. V hotel pa priprosti moške tako ne zahajamo, ker je le za gospodo. Samo ob volitvah so milostno dovolili, da so tudi kmetje smeli v hotel, kjer je bilo dosti pijske. Pa tudi zvesti pristaši velikega Slovana, ki v hotelu pijejo nemško pivo, se bodo navadili na red. — »Nar.« dopisnik hvali svoje zveste pristaše. Jakob bo sedaj še večji, ko ga »Narod« tako povzdičuje. Dopisnik naj pogleda tudi mojstra Jaka in bo zapazil na njem vsakovrstne barve. Pred svojim pragom pometajte! — Naši fantje so ustanovili Orla. Liberalcem seveda ni bilo všeč. Še vedno mislijo, da smejo čez vse zabavljati, kar ne trobi v njih rog. Mislili so, da bo požarna bramba ono društvo, ki bo podpiralo liberalizem, a so se precej zmotili. Pri zadnji občinski seji so zvedeli, da mora biti požarna bramba nepristranska. Matija se je rajši umaknil, da ne bi slišal kaj gerkih. Klemen bo pa tudi mehal zabavljati čez Orle, če ne se drugod srečamo.

n **Z Rakeka.** »Domoljub« je parkrat zabavljaj čez nas, kako smo zaspani. To nam ni bilo nič kaj všeč. Vsaj zadnji čas nismo bili zaspani. Že dalj časa smo pripravljali, da ustanovimo društvo. A delali smo na tihem. V nedeljo pa smo ustanovili izobraževalno društvo in tudi Orla.

Govorniki so nam pojasnili namen društva in bodrili navzoče, posebno mladeniče, da naj vstopijo v društvo. Pristopilo jih je precejšnje število udov, tudi precej mladeničev k Orlom. Zadnji nočemo biti. Na zdar!



Šahova telesna straža.

n **Bloke.** Izobraževalno društvo se je osnovalo pri nas 18. t. m. Ustanovni shod se je vršil na dvorišču g. poslanca Fr. Drobniča. Od začetka je jako slabo

kazalo. Ljudje so kar oddaleč gledali, kar bo. Videlo se jim je, da bi radi prišli, pa so se nečesa bali, kar sami niso vedeli. Plašljivost in nezaupanost jih je držala nazaj. Izobraževalno društvo! Kaj neki bo to? Kaj takega se na Blokah še ni slišalo. Nakrat se zasliši pesem. Šestnajst krepkih fantov izobraževalnega društva v Loškem potoku s svojim predsednikom kaplanom Škuljem, se pripelje z vihrajočo trobojnico v vas. To vzbudi pozornost in že prihajajo z nekoliko večjim pogumom na dvorišče. V vrlo zanimivem in poljudnem govoru je razložil g. Škulj, kaj je društvo in kakšen pomen ima izobraževalno društvo. Nastopilo je še več drugih govornikov. Med tem se je nabiralo vedno več fantov in mož tako, da je bila nazadnje udeležba popolnoma zadovoljiva. Samo tega nikdar več, da bi prihajali skrito, za kozolci in čez plotove. Čemu ta boječnost? Lep je bil nastop dveh mladeničev-Potočanov. Kdaj bodo naši fantje znali tako nastopati? Le takrat, če se bodo temu priučili v izobraževalnem društvu! Zato fantje in možje, oglasite se kmalu! Pridružite se kmalu sedeminpetdeseterim, ki so se že vpisali! Čas je, da se tudi mi predramimo.

n **S. k. izobraževalno društvo na Vrhu sv. Treh Kraljev** priredi na nedeljo, t. j. 22. avgusta javno tombolo. Začetek je ob treh popoldne. Pri prireditvi svira narodna godba iz Rovt. Spored: 1. Godba. 2. deklamacija, 3. govor društvenega tajnika, 4. šaloigra »Kmet in fotograf« ter 5. tombola. Prosimo veliko udeležbe!

GORIŠKA.

Premišluj malo o tem!

Vsi vemo, da se danes malemu kmetu slabo godi. Po mestih, med gospodo in delavci-socialisti je sicer razširjeno mnenje, da ga pod nebom ni človeka, ki bi se tako dobro imel kot kmet. Saj je znano, da so socialni demokratje razkričali kmeta za oderuha. Seveda se s tem godi kmetu kruta krivica. Vidi jo povsodi le tisto, kar kmet iztrži za svoje pridelke, ne vidi jo pa, koliko kapitala je vložil kmet v zemljo, predno je zrastle in dozorel pridelek. Gospoda, ki živi od svoje mesečne plače, ne vé nič, koliko davkov mora plačevati kmet. Kmet plačuje za železnice, pošto, brzojavne naprave, za šole, univerze, kornarne in tako naprej. Toda od vseh teh naprav imajo korist v prvi vrsti mesta, šole v drugi vrsti ima od tega profit tudi kmet. Pri napravi vseh takih podjetij država gleda v prvi vrsti, da ustreže mestom; država ima pred očmi vojaške ozire; kmet mora pa po svojih zastopnikih dolgo čakati in beračiti, predno dobi kako drobtino.

Toda pri stvarih, ki te tišče, dragi kmet, dostikrat tudi sam nisi brez vse krivde. Je več reči, ki se da izboljšati, edino le s kmetovim lastnim sodelovanjem. Najprvo tole važno vprašanje! Ali ti je znano, koliko mladeničev, mož, žen in deklet, ki gredo v tujino za kruhom, se ondi izgubi? Ti je znano, koliko fantov, dobrih in delavnih, pokvari vojaš-

nica? Veš li, koliko deklet, poštenih in vernih se je že izgubilo v Gorici, Trstu, Aleksandriji? Taki so navadno, če se tudi vrnejo domov, izgubljeni za kmečki dom. Kaj treba torej storiti? Treba je skrbeti, da bo mladina že od doma dobro podkovana v umevanju verskih načel. Po katoliških izobraževalnih društvih naj se mladina utrjuje v svojem prepričanju. Dolžnost teh društev je, da seznanijo od doma odhajajoče z nevarnostmi, ki jim preté v tujini. Društva naj skrbijo, da bodo izseljenci v tujem kraju vstopili zopet v dobra društva. Če bi se tako godilo vedno in povsodi, koliko kmečkih fantov in deklet bi se ne bilo pokvarilo! Zato, dragi prijatelji, skrbite, da tudi v vašem domačem kraju vzklije katoliško izobraževalno društvo, ki bo skrbelo, da se naša mladina ne bo pokvarila v tujini, a da pa dobra ostane tudi doma.

Glej, rekli smo, da gospoda očita kmetu, da je oderuh in da se mu dobro godi. Toda položi roko na srce! Splošno bi naš kmet dosti boljše lahko stal nego stoji, ko bi se pri nas toliko ne pilo in ne plesalo. Ali je čudno, če misli gospoda, ko vidi kmečka dekleta vrteti se v modernih oblekah po plesiščih, da se kmetu dobro godi? Ali je čudno, če misli meščan, da živi v izobilju, če vidi, koliko se popije? Res, pijančevanje in zapravljanje škoduje kmetu že samo na sebi, škoduje pa še bolj radi tega, ker vstvarja

pri drugih stanovih prepričanje, da se kmetu res izborni godi. Poštene zabave potrebuje vsakdo, posebno kmet! Vpiš se v katol. izobraževalno društvo, tu dobiš poštene zabave, po kateri te ne bo bolela ne glava in ne žep. Če pri vas takega društva še ni, ustanovite ga! Mladina, ki se bo vzgajala, izobraževala in razveseljevala po mladeniških naših društvih, bo hvaležna za njih prizadevanja tistim, ki delujejo na društvenem polju. Namen naših mladinskih zvez in društev je, vzgojiti iz mladeničev dobre, poštene, verne in varčne gospodarje. Tu je najprvo treba začeti, če hočemo izboljšati kmetov položaj. Liberalci takemu delu nasprotujejo, ker so protikmečki. Agrarci tako delo gledajo postrani in se ne brigajo zanj, ker jim ni na tem, da bi se izboljšal kmetov položaj. Agrarci dobro vedo, da jim tako delo ne nese. Za tako delo med našim ljudstvom se brigajo le krščansko-socialni možje v S. L. S. Kdor izvršuje tako delo, pač ne bo pričakoval, da bi mu cveteli sadovi tega dela v obliki kaknega poslanskega sedeža ali deželnega odborništva. Sad tega dela pa ostane trajno v srcih našega ljudstva! Plačilo za tako delo naj bo vsakomur zavest, da je storil svojo socialno dolžnost, ali po domače govorjeno, da je storil dolžnost, ki mu jo je naložil Gospod s Svojo zapovedjo o ljubezni do bližnjega.

Iz Mirna. V petek, dne 23. jul ja, je bil

pri nas pogreb g. Ivana Lokar, tovarnarja in veleposestnika v Mirnu. Pogreb je bil res veličasten, vendar takšen ni bil, kakor »Soča« piše, da »takšnega še ni bilo v Mirnu«. Sicer ni naš namen, prerekati se radi veličastnosti pogreba. Splošno je znano, da so veličastni pogrebi odvisni večinoma od petičnosti pokojnikov, oziroma njegovih sorodnikov. Rajni gospod Lokar je bil pač petičen mož, tudi njegovi ostali niso ravno reveži; zato je samoobsebi amljivo, da je moral njegov pogreb biti veličasten. Nekaj drugega nam je na srcu, kar moramo omeniti. To sta oba nagrobna govora. Sicer oba govora slednjic ne bi bila vredna, da bi se z njima pečali; vendar par besed ne bo odveč, da označimo vse liberalno hinavstvo in puhlost. Prvi »govornik« je bil Jakilov sin v sokoški uniformi. O njegovem govoru ne moremo reči drugega, kakor da je stresal iz sebe, oziroma s papirja v roki, narodno-napredna pleva tako nerodno, da je bilo vseh liberalcev z Gaberščekom vred zelo sram. Nerodnost Jakilovega sina pa je bila kmalu popravljena. Nastopil je drugi, priletnejši fant, zato tudi bolj skušen v stresanju plev. Ta fant ni bil ničče drugi ko sam gospod Urbančič, ki mu je zabranjem pouk v šoli. Ta je znal tako krožiti, da bi mu noben judovski rabin ne napravil brade, kar se tiče proslavljanja pokojnikovih vrin. V farizejstvu pa bi ga vsi farizeji skušali ne prekosili. Ta svobodomselni Urbančič si drzne vpričo ljudi, ki ga poznajo skozi in skozi, zaključiti svoj votli govor tako v cerkvenem — ali po liberalno govorjeno v klerikalnem — duhu, da bi ga sam gospod župnik ne mogel bolje. Oj, liberalne hinavščine, ki ji ni para! Kako dolgo boš še slepila ljudi? Po smrti si želiš, Urbančič biti s pokojnim Lokarjem nad zvezdami pri Gospodu. V šoli pa si je prepovedal pozdrave, s katerimi se hvali line tistega Gospoda in Njega, ki je rekel: »Kdor me bo zatajil pred ljudmi, tistega bom tudi jaz zatajil pred svojim očetom.« — Torej, liberalci, Urbančič in njegova družba! Dokler ne uravnate svojega zasebnega in javnega življenja ter delovanja po volji Gospoda, vas bomo vedno imeli za volkove v ovčjih oblačilih, ako tudi boste še tako hinavsko ali nehinavsko želeli k Njemu nad zvezde.

V Rihembergu je priredilo v nedeljo, 25. julija, ondoto krščansko-socialno izobraževalno društvo lepo uspelo veselico, ki se je udeležilo nad 300 oseb. Bil je lep dan to za rihemberško mladino in tudi starino. Odbor društva izraža sledečo zahvalo: Podpisani odbor »Krščansko-soc. izobraževalnega društva« si šteje v prijetno dolžnost, da se zahvali vsem, ki so pripomogli, da se je nedeljska veselica izvršila na tako sijajen način. V prvi vrsti se zahvaljuje blagorodnemu gosp. A. I. Pečenku, veletržcu z vinom v Gorici, da nam je blagohotno prepuštil prostor, gg. lijakom za spevoigro »Šnofarji«; nadalje se zahvaljuje igravcem, pevcem in pevkam za njih požrtvovalnost in trud ter slednjič vsem udeležencem. Prisrčna hvala! — Odbor.

Z Bukovega. (Agrarno-svobodomiselná stranka. Politični nergači in drugo.)

Znano nam je sicer, da so naši liberalci jako kratkovidni, toda da so tudi celo slepi, tega bi pač ne mislil vsak. Oni (namreč večina izmed njih) niti ne vedo, kaj se godi v liberalno-generalnem štabu na Bukovem, kako hinavsko politiko uganjajo možje, ki imajo tam besedo. Zgodilo se je, da je ta generalni štab povabil na Bukovo g. Mrmoljo iz Vrtojbe, kateri je kot »spreten (!) zagovornik resnice (?) sijajno dokazal (!), da so naše »Kmečke zveze« posnele svoj program po agrarni stranki, da je agrarna stranka katoliška ter da so vse druge stranke protijudske«. Liberalni štab, v katerem so možje, ki jim je vendar ponos in moška zavest (?) nad vse, je ploskal in pritrdjeval govoru g. Mrmolje. Udani liberalni Bukovci pa so jih posnemali. Zakaj pa ne? Saj so vendar razumni politiki. Toda gicjte! Ko se je pripeljal v Cerkno slavnj kobariški politik »magnat« Gaberšek, mu je delal špalir tudi bukovski generalni štab. Poslušal je njegov govor in mu — ploskal. No, sedaj celo krasi deleč tega štaba odbor političnega liberalnega društva za cerkljansko. Kdaj je imel bukovski generalni štab prav? Obakrat! Možje, ki se štejejo voditeljem bukovske liberalne politike, so vendar napredni in razumni in — vsaj mi tako mislimo — ne ploskajo kar tja v en dan. Iz tega pa sledi, da je agrarna in liberalna stranka eno; namreč, obe slonita na liberalni podlagi, na podlagi gospodarske sebičnosti. Obe stranki odobravata pisavo »Svobodne Misli«, katera taji Boga in celo trdi da Kristus ni živel. Verska neutralnost je le nesramna fraza, s katero se slepi sicer dobro in pobožno ljudstvo. Da, mi lahko dokažemo, da so one fraze takozvane neutralnosti v verskem oziru le švinde, past, v katero lovijo ljudstvo. »Svobodna Misel« namreč piše, da je čas, da bi se napredne stranke očistile pobožnjakov, t. j. onih, ki so pobožni in dobri, toda gredo iz same gole nevednosti volit liberalnega poslanca. Napredne stranke tega ne storijo, ker vedo, da bi potem številno njih glasov na čuden način — skopnelo. Tega oni gotovo nečejo storiti radi lepih mehkih poslanskih sedežev, ki jih zavzemajo na različnih mestih vsled nevednosti ljudstva. Zatorej raje dalje sleparijo in zastirajo ljudstvu oči z zagrinjalo, za katerim se skrivajo razne nelepe reči. Ljudstvo izpregle! Vprašaj one, ki se širokoustijo o neutralnosti do cerkve, če verujejo v Boga in pogledajte mu v oči. In videli boste pogled hinavca, kateri vam bo pritrdil: »Ja!« (In pri tem seveda držal »figo« v žepu.)

Dalje! Na Bukovem se je pojavljala in se še pojavlja politika enega moža (osebna politika). Dragi moji! Ne en sam mož, tudi ne dva ali trije, niso še stranka, če se ne strinjajo s pravimi načeli in ne živijo po neklih principih. Zakaj, stranka je ljudstvo, ki ima ena načela in iste ideje. Kdor pa ne živi in ne čuti, kar čuti cela masa ljudstva v ti stranki združena, ampak hoče biti le z imenom član one mase, bodisi iz tega ali onega vzroka, ta ni član enega prepričanja, neke enotne sile in skupnih idej. To je krasta, ki se dobi povsodi. Naredi se, posuši in izgine. Izgine

kar je slabega, a jedro ostane nepokvarjeno. Napačno je torej, da bi kedo kazal s prstom na takega, češ: glej, kakšen je ta, taka je vsa stranka, vse ono ljudstvo, ki nosi isto ime. Sploh pa se dobe med nami (med našimi liberalci namreč) ljudje, ki menijo, da je ves politični boj le dogovorjeni švinde gospode. (To so pravi politični nergači.) Taki možje sploh niso zreli za javno življenje. Še marsikaj bi bilo vredno omeniti, toda nočemo za sedaj. Pa prihodnjič. —X—Y.

Čemu služijo kolesarska društva? Liberalci ustanavljajo po deželi kolesarska društva. Mnogo naših somišljenikov je zraven, ker menijo, da se tu ne gre za prepričanje. Eno tako kolesarsko društvo imajo v Vrtojbi pri Gorici. To društvo priredi veselico v kratkem. Iz nekega pisma, ki smo ga dobili v roke, ki ga je pisal odbor tega društva, pa smo izvedeli, da je namen te veselice, pripraviti v Vrtojbi pot Sokolu. Kaj pa je Sokol? Sokol pomeni danes za našo mladino agitacijsko društvo, ki spravlja počasi svoje člane v »Svobodno misel«. In Sokolu delajo pot kolesarska društva. Voditelji kolesarskega društva v Vrtojbi so največji agrarci. Lepo lezejo na dan rožički teh agrarcev. Najprvo so nestrancarji v kolesarskih društvih, potem postanejo Sokoli in kmalu bodo odkriti svobodomiselnici. Kdo naj agrarcem še kaj veruje?

Znaki naših društev. Znaki naše krščansko-socialne izobraževalne organizacije pridejo v Gorico 19. t. m. Društva, naročajte jih hitro! Stali bodo po 60 vin. Izdelani bodo prav lično!

1169 Dr. J. Demšar 52-1

zdravnik — strokovnjak za kožne bolezni
Ljubljana, Mestna hranilnica.

Čebelarški shod v Dolu-Stari trg pri Kočevju se vrši v nedeljo, dne 8. t. mes., ob 3. uri popoldne pri gospodu Marku Jonke, županu v Dolu št. 8 pri Starem trgu.

Serravallo[®]

železnato Kina-Vino

Higijena razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom s strani
kolajni.



Povzroča volje do jedi,
okrepča živce, poboljša kri
in je rekonvalescentom
in malokrvnim sodelo pri-
poročeno od zdravniških
avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in hr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Preobrat. Profesor: »Čuk, vaša naloga mi vzbujala sum, da je niste sami naredili. Povejte, kateri osel vam jo je pomagal delati.« — **Dijak:** »Vaš sin, gospod profesor.«

Krondorfer se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolezni želodca in mehurja najbolje priporoča.

Točnost. »Kam pa tako hiti?« — »K pogrebu mojega šefa grem, in on nič bolj ne sovraži kot netočnost.«

Stroj in električni
Inz. tehn. post.
Gr. mestov, Prig. z



Puške!

Lancaster . . . od K 26—
Pištolo . . . 8 50
Pištolo . . . 2—
Samokres . . . 5—
Poprave ceno. Ilustrirani cenik franko. 870
F. Dušek, Opočno 123, Češko.

Imenitno. » . . . O storjenih dobrotah naj sploh ne govorimo . . . !« — »Gorovo! . . . Zato jih damo raje tiskati v časnike.«

Najpristrčneje zahvalo

izročam vsem, ki so se udeležili v tako obilnem številu 21. julija t. l. zadnjega spreveda nekoli pozabne

MICI SEVER

učiteljice otroških vrtec

ki je v cvetu mladosti stara 25 let — zapustila žalujoče.

Prav posebno zahvalo pa izrekam č. duhovščini, ki je blago pokojnico sprejela na njeni poslednji poti. Zahvaljujem se iskreno g. nadučitelju Bajcu, ki je s solsko mladino, venci in zastavo skazal nepozabni Mici zadnjo čast, in ravno tako njegovim gospej, ki je z vso vnašo skrbela pokojnici za lep zadnji spreved. Posebej se še zahvaljujem našemu vrlemu izobraževalnemu društvu, ki se je udeležilo pogreba z vencem in se prav pristrčno bratom Orlom, ki so nesli pokojnico k zadnjemu počitku, bodisi domačin iz Sp. Idrije, kakor bratom Orlom iz Idrije z okrožnim predsednikom I. Jazhar na čelu in bratom iz Žirov, ki so prihiteli v tako veliki udeležbi z zastavo skazal pokojni poslednjo čast. Ravno tako se ganljivo zahvaljujem Marijini družbi, ki se je udeležila pogreba z dvema venci, dekletam članicam kršč. sl. izobr. društva, ki so svetile ob krsti ter tudi č. sestram usmiljenkam, ki so se udeležile pogreba.

Hvalo izrekam našim in idrijskim pevcem, ki so v zadnjo slovo zapeli pokojnici ganljivo žalostinke. Prav pristrčno se zahvaljujem tudi gg. učiteljem iz Idrije in gdc. učiteljici Gostiševi, vsem paznikom, kakor tudi vsem drugim obilnim udeležencem iz Idrije in domačinom za mnogobrojno udeležbo.

Zahvaljujem tem potom tudi vse, ki so pokojnici kakorkoli v težki boleznii lajšali hudo trpljenje in ji tudi ob smrti in pogrebu z udeležbo in venci izkazali svoje sočutje in naklonjenost.

V Spodnji Idriji, 27. julija 1909.

2135 1—1

Terezija Sever, mati.

Zavžijte

vsak dan likerski kozarček **dr. Hommel-a** Haematogen neposredno pred kosilom! Dobili boste slast do jedi, živčevje se vam ojači, utrujenost izgine in naglo se povrne telesni počutek. Zahtevajte pa izrečno pristni **dr. Hommel-ov** Haematogen in zavrnite ponarejanja! 522 1

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 3. avgusta 1909.

Pšenica	28—
Rž	18—
Oves	19—
Ajda, črna	18—
Ajda, siva	18—
Proso, rimenno	16—
Proso, belo	18—
Ječmen	16—

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Linč, 31. julija:

83, 74, 60, 3, 21.

Trst, 31. julija:

54, 7, 22, 19, 65.

MIZARSKA STAVKA

na Dunaju je potom pogodbe končana. Ker je 24 tednov stalo delo v vseh delavnicah, se je isto silno nakupilo. Mizariji dobe dober in trajen zaslužek. Pojasnila daje: »Arbeitsnachweis«, Dunaj IV. Pressgasse 25. Uradne ure od pol 8—3. 2090 3-1

Lepa hišica s 3 sobami

predsoba, veranda in pritličjaji se pod jako ugodnimi pogoji prodaj. Pri hiši je prostorno dvorišče in z sadnim drevjem zasajen vrt. Natančneje se poizve v Kožni dolini št. 151, cesta V (5) pri Ljubljani. 2077 (3-1)

2 težka vozova

za en par konj se prodasta po zelo nizki ceni in obenem 2 konjska komata. **Andrej Kusterle**, Trzin št. 29, pošta Podbrdo. 2144 1

VELIKA IN LEPA

: KMETIJA :

kmečki dom, se bode zaradi smrti prodala na javni dražbi. Kmetija obstoji iz velikih lepih rodovitnih njiv, velikega lepega gozda, travnikov, vinogradov, vrti, pašnikov in z vsem gospodarskim in kmetijskim orodjem, kakor vozovi, plugi, brane in vse drugo. Dobi se še tudi nekoliko žita. Hiša in gosp. poslopje je v dobrem stanu in na lepem prostoru v vasi na ravnini pri okrajni cesti, fara Sevnica, pošta Blanca, Stajersko. Prodaja se bode vršila dne 22. avgusta ob 4. uri popoldne na domu Sp. Brezovo št. 20, stari Gančev dom. Pogoji so ugodni, cena je 16.000 kron.

Pojasnila daje **Jožef Zalokar**, pošta Blanca pri 2126 1—1 Sevnici, Stajersko.

NESTLÉ-JEVA
moka za otroke
Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na želodcu.
Vsebuje pravo planinsko mleko.
Škatlja K 180 v vsaki lekarni in drogeriji.

JOSIP JANKO

238 urar v Kamniku 1



Velika ulica, priporoča veliko zalogo žepnih in stenskih ur, budilnic, verižic, prstnikov, uharov, brošev, kakor tudi vsakovrstnih oči po zelo nizki ceni. Farposiljanje blaga na vse kraje sveta. Ceniki na razpolago.

Leposlovnih mesečnik

„Dom in Svet“
stane za celo leto
K 10— Naroča se v Ljubljani.

Iščem krojaškega učenca

pod ugodnimi pogoji. **Janko Hafner**, krojač v Škofji Loki. 1969 3—1

Mizarskega vajenca

sprejme takoj **Žagar**, mizarski mojster, Dravljje pri Ljubljani. 2056 2—1

Dva vrtnarska vajenca

sprejme takoj **J. Wider**, vrtnar, Ljubljana. 2034 3—1

1948 Prodajo se: 6—1

1 miatilnica in 4 slamoreznice

nove, vsled razprodaje prav ceno pri **A. Sušniku**, Zaloška cesta. Za dobro blago se jamči. V protiračun se vzame dobro vino.

Emica, moj otrok, kaj vidiš moje oči!

Tukaj gori, 3000 m nad morjem v oddaljenem zemeljskem kotu se kupi Fageve pristne sodenske mineralne pastile in jaz lahko moje nestrno prehlajenje vendar enkrat natančno preženem! Tu se lahko vendar zopet vidi, kako napravi dobro blago svojo pot. Spostovani, dajte mi takoj tri škatljice, da ne pridem zopet v zadrego. In sedaj hočeš videti, otrok, kako hitro sem zopet čvrst in zdrav. Fageve pristne sodenske (škatljica K 1:25) ne trpe sploh nikakega prehlajenja. Glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: **W. Th. Guntzert**, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17. 3431 (31)

Zajec & Horn

tovarna umetnega kamenja
Ljubljana Dunajska cesta 73.

:: Podružnica na Pešati, p. Dol pri Ljubljani. ::

priporoča solidne tlakove za cerkve in veže, stopnice, podboje, grobne spomenike, cevi za kanale, umetni marmor in prevzema betonska dela po najnižjih cenah. 1827 1—1



Tovarniška znamka.

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena, izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bode li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu :**Franckovem**: kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

Sl. Zaga V. Y 1102, 5:9 I. V.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivnega skubljenega perja K 2, polbelega K 280, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivnega puha K 8, belega K 10, pranskega puha K 12, od 5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inel-nanking-blaga, 1 pernica vel. 80x116 cm z 2 blazinama, velikost 80x96, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 13, s polpuhom K 20, s puhom K 24, posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 350, K 4. Proti povzročja razpošilja poštne prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les. Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Cenki o zimicah, odejah, prevlekah in vsem drugem F 7:7 posteljnem blagu zastoj in pošt. prosto. 32-1

Potrebujem

delavce za Srbijo

2075 3-1

pri gradnji velike železniške proge proti dobri plači in naj se pismeno zglašijo pri podpisnem samo oni, ki so že delali pri vrhni gradbi (Oberbau). — Pismene ponudbe na g. Ivan Vogler, podjetnik v Belgradu, Zorina ul. 54.

Skupna rezerva sklepom 1907 čez stotiloš kron.

Upravno premoženje sklepom 1907 3.600.000 kron.
Zadružnikov nad 550.

Glavna posojilnica

reg. zadr. z neom. zav. v Ljubljani,

pisarna na Kongresnem trgu št. 15 nasproti mnske cerkve, obrestuje hranilne vloge po

4 3/4 %

t. j. K 475 za vsaki 100 kron, takoj od dneva vložitve, pa do dneva dvige, brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. 3418 1

Uradne ure od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne.

Tekoči račun v Avstro-ogrski banki v Ljubljani.

Račun poštne hranilnice št. 49.086. Telefon št. 135.

: Suhe gobe :

češminjevo lubje, arniko, lipovo in bezgovo cvetje, sladke koreninice, korenine in perje od beladone in malih noric (lesjaka), jeternik, tršljik, podlessek i. t. d., kupuje

V. H. Rohrmann

v Ljubljani sv. Petra cesta št. 28 in v Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 37.

2068 1

Herdanijeva šola

vzgojevališče v Gradcu
Kraľovska ulica 21.

Prvi in najstarejši

Vojaske pripravljalni zavod

Tetaj za kadete s pričetkom dne 13. julija.

Tetaj za enoletne prostovoljce s pričetkom dne 2. sept.

Potrebna začetna omika: Nekoliko razredov srednje ali mešanske šole. 2030 5 1
Prospekte brezplačno.

„ČAS“

znanstvena revija, izhaja 10 krat v letu in stane po 5 K na leto. Naročnino prejema upravnništvo v Ljubljani.



Samo

6 dni**LJUBLJANA HAVER NEW-YORK**

Francoska prekomorska družba. Odhod iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila daje amo 383 26-1

ED. ŠMARD

obl. konces. potov. pisarna Ljubljana, Dunajska cesta 19 nasproti znane gostilne pri „FIGOVCU“

Naročajte „Domoljuba“!

Zaradi velike zaloge oddajem po jako znižanih cenah — najboljše

mlatilnice za ročno rabo in na gepelj, geplje, čistilnice, sadne in grozdne mline, kakor sploh vse stroje. Priporočam po najnižjih cenah traverze, izvrstni cement, strešno lepenko, 2037 vodovodne cevi in naprave, pocinkano pločevino itd. 2-1

Pojasnila, ponudbe in slike dajem brezplačno z obratno pošto.

Trgovina z železnino „Merkur“. P. Majdič, Celje.**Pevc & Kožel**

Prva slovenska

trgovina



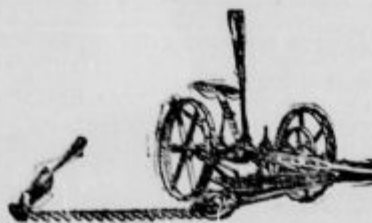
Bogata zaloga manufakturnega, galanterijskega in špecerijskega blaga na debelo in drobno.
Zaloga moke V. Majdiča.
Solidna postrežba.

Najnižje cene.

**Kočevje**

v hiši slovenske Kočevske posojilnice.

3510 4



Prva narodna veletrgovina z železnino

Fr. Stupica v Ljubljani

priporoča svoje izvrstne brane, pluge, kosilne stroje, slamoreznice, mlatilnice, čistilnice, kakor tudi železniške šine, traverze, cement in sploh vse stavbene potrebščine, trombe in cevi.

1161 26-1 Točna postrežba, solidno blago!



Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185. Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

114 registrovana zadruga z neomejeno zavezo 52-1

v lastnem združnem domu **Ljubljani** na Dunajski cesti šte. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad K 71,417.344-75

obrestuje hranilne vloge po 4½%

— brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike. —

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čakovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad K 17,102.911-27

Posojuje na zemljišča po 5¼% z 1½% na amortizacijo ali pa po 5¼% brez amortizacije, na menice po 6¼%.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Uradne ure: vsak dan od 8. do 12. in od 3. do 4. ure, izven nedelj in praznikov.

Prodaja se pod ugodnimi pogoji in za nizko ceno

enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani, Poljska cesta št. 20.

Poizvedbe v pisarni **dr. Frana Poček**,
odvetnika v Ljubljani, Stari trg šte. 30.

1914 (1)

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

= Slavnemu občinstvu se priporoča =
dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena

= velika manufakturna trgovina =

FRANC SOUVAN, SIN

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22

v Ljubljani.

563

(1)

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve in druge vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

I. Knez-u v Ljubljani.

1160 26-1

Stanje njenih hranilnih vlog znaša nad 35 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron



= Najbolj varno naložen denar je v slovenski mestni hranilnici ljubljanski. =

Za varnost denarja jamči in je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina Ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico tudi sodišča, denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkven denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopold. in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4¼% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj. Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagateljem ne zaračuna.

Denarne vloge in hranilnične knjižice se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4¼% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6% izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 33 letih. Dolжник pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Hranilnica se nahaja v lastni palači v Prešernovih, prej Stonovih ulicah št. 3, nasproti franciskanskemu kloštru.

47 12-4

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidake, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, šamotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

490 1

2961 — Ustanovljeno 1832. — 52-4

Priznано najboljšje olinjate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna olinjatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. Zaloge slikarskih in pleskar-skih predmetov.

Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Izdelane postelje

iz rdečega posteljnega inleta Prav dobro napolnjene. Pernica ali blazina 180 cm dolga, 110 cm široka K 10⁰⁰ -, 12⁰⁰ -, 13⁰⁰ - in 18⁰⁰ -; 2 m dolga, 140 cm široka K 14⁰⁰ -, 16⁰⁰ -, 18⁰⁰ -, 21⁰⁰ -. Zglavnik 80 cm dolg, 38 cm širok K 3⁰⁰ -, 350 in 4⁰⁰ -, 90 cm dolg, 70 cm širok K 4⁰⁰ in 5⁰⁰ -. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. Tridelni modroci iz železa za eno posteljo K 27⁰⁰ -, boljše K 33⁰⁰ -. Pošilja se poštne prosto po povzetju od K 10⁰⁰ - naprej. — Zamenja ali nazaj se vzame proti povratni poštini stroškov. 2026 6-1

Benedikt Sachselt,
Lobes 910 pri Piznu, Češko.

Suhe gobe

kupuje

Makso Sever,

: Ljubljana, :
Resljeva cesta št. 1.

1924 4-1

Najnižje cene pri Janezu' na Vodnikovem trgu! Priporoča se slav. občinstvu domača trgovina

JANKO ŽELEZNIKAR

Ljubljana, nasproti Vodnikovega spomenika kjer je vedno velika izbrana zaloge vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke 39-1 od najcenejše do najfineje vrste, dalje vsakovrstnih rut, nogavic, predpasnikov, najboljše kotenine itd. **NAJNIZIJE CENE! NAJBOLJŠE BLAGO!**

Ta trgovina ni v nikakoli zvezi z ono pri „Janezu“ v Lingarjevih ulicah



V Ameriko in Kanado

složna, cena in varna

vožnja **Cunard Line**

H 2927 Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Ultonia 24. avgusta, Pannonia 7. septembra, Carpathia 21. septembra 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta) 7., 28. avgusta, 18. sept., 16. oktobra, Mauretania 14. avgusta, 4. septembra, 25. septembra, 23. oktobra 1909.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

: TEODOR KORN :

pokrivalec streh in klepar ter vpeljavec vodovodov, Ljubljana, Slomškove ulice št. 3 in 10 ter lastnik že 50 let obstoječe trgovine **Josip Stadler v Ljubljani, Stari trg št. 9**, se priporoča za napravo vseh v njegovo stroko spadajočih del — Glavno zastopstvo za slovenske dežele za najnovejšo razsvetljivo „Brikettid“ luč, oblastveno dovoljena za upeljave v stanovanjih, gostilnah, prodajalnah itd. Najcenejša luč, brez vsake nevarnosti, najenostavnejša oprava. Lični mali aparati se napolnjujejo z malimi „Brikettid“-kosi ter vodo. Vsa pojasnila in prospekte dobi na željo vsakdo pri meni brezplačno. 1903 14-1

NAJBOLJŠI ČEŠKI IZVOR!

Geneno posteljno perje!



S. Benisch

1 kg sivega skubljenega, do-brega perja 2 K; 1 kg boljše-ga K 2⁴⁰, polbelega K 2⁸⁰, be-lega 4 K, belega skubljenega K 5¹⁰, 1 kg izredno finega, snežnobelega, skubljenega K 6⁴⁰ in 8 K; 1 kg sivega puha 6 K in 7 K; 1 kg belega puha 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Pri odjemu 5 kg se pošlje franko. 1908 50-1

Dovršene postelje zelo napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega, rdečega, modrega belega ali rumenega nanking-bлага, i pernice, 180 cm dolga, 116 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka napolnjena z jako lepim, mehkim perjem 10 K; z izredno finim polpuhom 20 K, z najfinejšim sivim puhom 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K; blazine 8, 9 50 in 4. — Za neprim. denar nazaj. Zamenjava dopustna. Po povz. od 12 K višje franko.

S. BENISCH v Dešenici št. 71, Čechy.

Ceniki zastoj in franko.



Stiskalnice za vino in sadje

z dvojnimi pritiskom „Herkules“ za ročni obrat

hidravlične stiskalnice

1447 za visok pritisk in velika dela. 9-1 sadni mlini, grozdni mlini, stroji za odtrgavanje, kompl. naprave za pripravo mošta, stalne in premične, sušilnice za sadje in sočivje, stroji za lupljenje in rezanje sadja, avtomat. pat. brizgalnice „Syphonia“ za vrtove, drevcesnice, hmeljarne, za prenašanje in vožnjo. — Weinbergove jekl. pluge in vse poljedelske stroje izdeluje in dobavlja pod jamstvom v najnovejši sestavi tovarna strojev

P. H. MAYFARTH & Co.

Dunaj II/1 Taborstrasse št. 71.

Obširni ceniki zastoj in franko. Zastopniki se iščejo

LYRA KOLES

Priznано naj-boljši izdelek, Nedosežena v kakovosti in opreml. Odlikovan z zlato kolajno. 3 letno jamst. gl. kataloga.



Kolesarske in športne potrebine, ure, orožja, muzikalije, šivalni stroji, jeklene usnjene in luskasne reči.

Najboljša tvarina, lepo delo, tek lahek so znaki Lyra koles. Dobite iste Carine prosto od avstrijske podružnice. Najnižje cene! Zastopniki se iščejo! C. kr. poštar M. Junger v St. pise: Vaš izdelek v obče dopada. Čuditi se moramo res, da zamore tovarna spraviti na svetovni trg tako solidno izdelano vsem zahtevam nove dobe ustrezajoče. Lahko tekoče kolo po tako nizki ceni.

LYRA-FAHRRAD-WERKE, Prenzlau. Postfach 673.

Zahtevajte moj cenik brezplačno.